

12

Kuota likidoa eta kenkariak

- 12.1 Kuota likidoa
- 12.2 Kenkari orokorra.
- 12.3 Kenkari familiar eta pertsonalak
  - 12.3.1 Kenkaria ondorengo ahaideengatik (seme-alabak, bilobak, birbilobak...)
  - 12.3.2 Kenkaria seme-alaben urteko mantenua ordaintzeagatik
  - 12.3.3 Kenkaria aurreko ahaideengatik (gurasoak, aiton-amonak, birraiton-amonak)
  - 12.3.4 Kenkaria desgaitua izateagatik
  - 12.3.5 Kenkaria adineko pertsonak mendekoak izateagatik
  - 12.3.6 Kenkaria adinagatik
  - 12.3.7 Nola zehazten da egoera pertsonal eta familiarra?
- 12.4 Kenkaria pertsona desgaituaren ondare babestuari egindako ekarpenengatik
  - 12.4.1 Kenkaria pertsona desgaituaren ondare babestuari egindako ekarpenengatik
- 12.5 Kenkariak ohiko etxebizitzagatik
  - 12.5.1 Kenkaria ohiko etxebizitza errentan hartzeagatik
  - 12.5.2 Kenkaria ohiko etxebizitza erosteagatik
- 12.6 Jarduera ekonomikoak sustatzeko kenkariak
  - 12.6.1 Kenkaria inbertsio eta bestelako jarduerengatik
  - 12.6.2 Kenkaria langileek enpresan parte hartzeagatik
  - 12.6.3 Kenkaria jarduera ekonomiko bat hasteko kreditu entitateetan egiten diren gordailuengatik
- 12.7 Kenkaria dohaintzengatik
  - 12.7.1 Mezenasgo jarduerengatik
- 12.8 Bestelako kenkariak
  - 12.8.1 Kenkaria nazioarteko zergapetze bikoitzagatik
  - 12.8.2 Kenkaria langileen sindikatuei ordaindutako kuotengatik eta alderdi politikoen aldeko kuota eta ekarpenengatik
  - 12.8.3 Kenkariak nazioarteko gardentasun fiskaleko erregimenean
  - 12.8.4 Kenkaria banakako bizitza edo elbarritasun aseguru kontratuei aplikatzen zaien konpentsazio fiskalagatik
- 12.9 Frogagiriak

12.1 Kuota likidua

Kuota likidua kuota osoari kenkariaren zenbatekoa kenduz lortzen da. Kuota likidua ezin da inoiz negatiboa izan.

LABURPENEA

$$\text{Kuota likidua} = \text{Kuota osoa} - \text{kenkariak}$$

Kenkari mota hauek bereizten dira:

- Kenkari orokorra.
- Kenkari familiar eta pertsonalak.
- Kenkaria desgaituaren ondare babestuari egindako ekarpenengatik.
- Ohiko etxebizitzaren kenkariak.
- Jarduera ekonomikoak sustatzeko kenkariak.
- Dohaintzen kenkariak.
- Bestelako kenkariak.

12.2 Kenkari orokorra

Zergadunek 1.354,00 euroko kenkaria egingo dute urtean. Autolikidazio bakoitzeko egin behar da kenkari hau.

12.3 Kenkari familiar eta pertsonalak

Apartatu honen barruan sei kenkari hauek bereizten dira:

- Ondorengo ahaideena.
- Seme-alaben urteko mantenua ordaintzeagatik egiten dena.
- Aurreko ahaideena.
- Desgaitasunagatik egiten dena.
- Adineko pertsonak mendekoak izateagatik araututakoa.
- Adinarena.

Azter ditzagun banan-banan.

12.3.1 Kenkaria ondorengo ahaideengatik (seme-alabak, bilobak, birbilobak...)

Zenbatekoa da kenkaria?

Zergadunarekin bizi den ondorengo ahaide bakoitzagatik kenkari hauek egingo dira:

- 570,00 euro urtean, lehenengoagatik.
- 705,00 euro urtean, bigarrenagatik.
- 1.192,00 euro urtean, hirugarrenagatik.
- 1.408,00 euro urtean, laugarrenagatik.
- 1.841,00 euro urtean, bosgarren eta hurrengo bakoitzagatik.

ERNE: ondorengo ahaideak **6 urte baino gutxiago** baditu, zenbateko horiek 326,00 euro gehituko dira urtean.

Baldintzak

- Ondorengo ahaideen adina **hogeita hamar urtetik gorakoa ez izatea**, salbu eta kenkarirako eskubidea duten desgaituak edo mendekoak badira (itsuak, mutilatuak edo elbarriak, fisikoak zein psikikoak).
- Ondorengo ahaideak dagokion zergaldian lortu dituen urteko errentak, salbuetsitakoak sartu gabe, 8.979,60

eurokoak⁹⁵ baino handiagoak ez izatea edo, bestela, beste familia unitate batean egonez gero, bertako kideetako inork ez lortzea dagokion zergaldian 8.979,60 eurotik⁹⁶ gorako errentak, salbuetsitakoak sartu gabe.

- Ondorengo ahaideek **ez aurkeztea** dagokion zergaldian zerga honen **aitorpenik**, edo hura **aurkeztera behartuta ez egotea**.

Nola banatzen da kenkaria?

- Ondorengo ahaidea maila bereko aurreko ahaideekin bizi denean (aita eta amarekin, adibidez), kenkaria zati berdinetan hainbanatuko da horien artean.
- Aldiz, ahaidetasun maila desberdina duten aurreko ahaideekin bizi bada (guraso eta aitona-amonekin, adibidez), gertuen dauden aurreko ahaideek bakarrik izango dute kenkarirako eskubidea (gurasoek). Kasu horretan, kenkaria zati berdinetan ere hainbanatuko da horien artean. Hala ere, gertuen dauden aurreko ahaideek urtean lortu dituzten errentak 8.979,60 eurotik⁹⁷ gorakoak ez badira, kenkaria mailarik urrunenekoek egin ahal izango dute.
- Epailen erabakiz ondorengo ahaidea diruz mantentzeko obligazioa ezarri bada, kenkaria mantenuari aurre egiten dion gurasoaren aitorpenean egingo da baldin eta zama hori guraso horrek bakarrik bere gain hartu badu; aldiz, mantenu ekonomikoari bi gurasoek aurre egin behar diotenean, kenkaria erdibana egingo da guraso bakoitzaren aitorpenean. Horrelakoetan, epaile eskudunak ebazitakoa beteko da, eta diru mantenu hori benetan eta behar bezala ordaindu dela frogatu beharko da.

Tutoretza eta etxe harrera

Tutoretzagatik edo etxe harreragatik zergadunari lotuta dauden pertsonak ondorengo ahaideen tratamendu bera izango dute. Ezinbestekoa da aipatutako tutoretza edo harrera hori adingabeak babesteko gaietan eskudun den entitate publiko batekin formalizatuta egotea.

Adibidea

Kenkaria egin al daiteke seme-alabengatik eta beste ondorengo batzuegatik jarraian aipatzen diren kasuetan? (aurreko ahaideekin bizi dira):

1. 17 urteko semea, 9.000,00 euroko errentak izan dituena.

Erantzuna: ez du kenkarirako eskubiderik ematen, bere urteko errentek lanbidearteko gutxieneko soldata gainditzen dutelako (8.979,60 euro).

2. 26 urteko alaba ezkondua, diru sarrerarik izan ez duena. 2 urteko semea du. Senarrak 4.207,08 euro bakarrik jaso ditu 2012an, langabezi prestazioa dela eta.

Erantzuna: 26 urteko alabak kenkarirako eskubidea ematen du. Izan ere, nahiz eta ezkondata egon eta beste familia unitate bateko kide izan, bere senarraren urteko errentak ez dira 8.979,60 eurokoak baino handiagoak. Gainera, alaba horren gurasoek bilobagatik egin dezakete kenkaria, umearen gurasoek izan dituzten errentak 8.979,60 eurotik beherakoak direlako. Kasu honetan,

⁹⁵ Kopuru hau lanbidearteko gutxieneko soldatari dagokio, eta abenduaren 30eko 188/2011 Errege Dekretuak finkatu du.

⁹⁶ Kopuru hau lanbidearteko gutxieneko soldatari dagokio, eta abenduaren 30eko 188/2011 Errege Dekretuak finkatu du.

⁹⁷ Kopuru hau lanbidearteko gutxieneko soldatari dagokio, eta abenduaren 30eko 1795/2010 Errege Dekretuak finkatu du.

1.601,00 euroko kenkaria egingo da: 570,00 € (alabagatik) gehi 705,00 € (bilobagatik) eta 326,00 € (bilobak 6 urte baino gutxiago izateagatik).

- 25 urteko semea, 2.704,55 euroko errentak lortu dituen eta aitortpena aurkezten duena.

Erantzuna: aitortpena aurkezten duenez, ez du kenkarirako eskubiderik ematen.

- 31 urteko semea, mendekoa eta errentarik gabea.

Erantzuna: kenkarirako eskubidea ematen du.

- Errentarik gabeko semea, 2012ko otsailaren 1ean 30 urte bete zituen.

Erantzuna: ez du kenkarirako eskubiderik ematen zergaren sortzapen egunean (abenduaren 31n) 30 urte dituelako.

- Gurasoak bost seme-alabarekin bizi dira, eta hauek dira beren adinak: 10, 15, 18, 20 eta 23 urte. Ezkondu gabe daude denak, eta ez dute errentarik jasotzen. Gainera, gurasoak 12 urteko ilobaren tutoreak dira.

Kenkaria	Aitaren aitortpena	Amaren aitortpena
Lehenengoagatik	570,00 €	285,00 €
Bigarrenagatik	705,00 €	352,50 €
Hirugarrenagatik	1.192,00 €	596,00 €
Laugarrenagatik	1.408,00 €	704,00 €
Bosgarren eta hurrengoagatik	2 x 1.841,00 €	1.841,00 €
Zenbateko kenkaria, guztira	3.778,50 €	3.778,50 €

Erantzuna: seiek ematen dute kenkarirako eskubidea. Hala ere, bi ezkontideekin batera bizi direnez, hauek zati berdinetan banatuko dute kenkaria nork bere aitortpenean.

- Senar-emazteak bananduta daude. Ama 17 urteko semearekin bizi da, eta aitak semearen mantenu ekonomikoan laguntzen du epaileak hala aginduta.

Erantzuna: semeak kenkarirako eskubidea ematen du. Dena den, kenkaria zati berdinetan hainbanatuko da guraso bakoitzaren aitortpenean.

12.3.2 Kenkaria seme-alaben urteko mantenua ordaintzeagatik

Mantenu kontzeptuan seme-alabak elikatu, ostatu eman, jantzi, laguntza medikua hartu eta hezteko behar den guztia sartzen da.

Zenbatekoa da kenkaria?

Zergadunak %15eko kenkaria egin dezake mantenurako ordaindu dituen kopuruengatik, muga hauen barruan beti:

- **171,00 euro** urtean, lehen seme-alabagatik.
- **211,50 euro** urtean, bigarren seme-alabagatik.
- **357,60 euro** urtean, hirugarren seme-alabagatik.
- **422,40 euro** urtean, laugarren seme-alabagatik.
- **552,30 euro** urtean, bosgarren eta hurrengo bakoitzagatik.

Baldintzak

Kenkari hau egin ahal izateko, ezinbestekoa da zergadunak epailean erabakiz ordaintzea seme-alaben urteko mantenurako kopuruak.

Adibidea

Eman dezagun dibortziazatuta zaudela eta zure 11 urteko semea zure ezkontide ohiarekin bizi dela. Judizialki onartutako hitzarmenaren arabera, 1.500,00 euro ordaindu behar dituzu urtero zure semearen mantenurako. Honako kenkariak izango dituzu:

Semearengatik	570,00 € / 2	285,00 €
Urteko mantenua ordaintzeagatik	(1.500,00 €)ren %15 (171,00 €-ko mugarekin)	171,00 €

12.3.3 Kenkaria aurreko ahaideengatik (gurasoak, aiton-amonak, birraiton-amonak...)

Zenbatekoa da kenkaria?

Urte natural osoan zehar zergadunarekin modu iraunkor eta jarraituan bizi den aurreko ahaide bakoitzagatik **272,00 euroko** kenkaria egingo da.

Kenkari hau aplikatzearen ondorioetarako, ondoko kasu hau ere aurreko paragrafoan deskribatutako elkarbizitzarekin parekatuko da: aurreko ahaidea urte natural osoan egoitza zentro batean bizitzea modu jarraitu eta iraunkorrean, eta egonaldiaren gas-tuak ondorengo ahaideak ordaintzea bere ondaretik egoitzari.

Baldintzak

- Dagokion zergaldian aurreko ahaideak izan dituen urteko errentak, salbuesitakoak sartu gabe, **8.979,60 eurotik gorakoak** ez izatea⁹⁸.
- **Beste familia unitate batean egonez gero**, bertako kideetako inork izan dituen urteko errentak, salbuesitakoak sartu gabe **8.979,60 eurotik gorakoak** ez izatea dagokion zergaldian⁹⁹.
- Ondorengo ahaideek **ez aurkeztea** dagokion zergaldian zerga honen **aitortpenik**, edo hura aurkeztera behartuta **ez egotea**.

Nola banatzen da kenkaria?

- Aurreko ahaidea maila bereko ondorengo ahaideekin bizi denean (seme-alabekin, adibidez), kenkaria zati berdinetan hainbanatuko da ondorengoan artean.
- Aldiz, ahaidetasun maila desberdina duten ondorengo ahaideekin bizi bada (seme-alaba eta bilobekin, adibidez), gertuen dauden ondorengo ahaideak bakarrik izango dute kenkarirako eskubidea (seme-alabek). Kasu horretan, kenkaria zati berdinetan ere hainbanatuko da horien artean. Hala ere, gertuen dauden ondorengo ahaideek urtean lortu dituzten errentak 8.979,60 eurotik gorakoak ez badira¹⁰⁰, kenkaria mailarik urrunekoek egin ahal izango dute.
- Aurreko ahaideak egoitzetan bizi badira, kenkaria mailarik gertueneko ahaideek egingo dute baldin eta frogaturik uzten badute aurreko ahaidea egoitzako egonaldi gastuak beraiek ordaindu dituztela. Gastu horiek maila bereko ondorengo ahaide batek baino gehiagok ordaindu badituzte, kenkaria zati berdinetan hainbanatuko da haien artean.

⁹⁸ Kopuru hau lanbidearteko gutxieneko soldatari dagokio, eta abenduaren 30eko 1888/2011 Errege Dekretuak finkatu du.

⁹⁹ Kopuru hau lanbidearteko gutxieneko soldatari dagokio, eta abenduaren 30eko 1888/2011 Errege Dekretuak finkatu du.

¹⁰⁰ Kopuru hau lanbidearteko gutxieneko soldatari dagokio, eta abenduaren 30eko 1888/2011 Errege Dekretuak finkatu du.

Adibidea

Eman dezagun 76 urte dituzula, zure urteko errentak 4.808,10 eurokoak direla, eta adin nagusiko zure hiru semeekin bizi zarela.

Dakigunez, ondorengo ahaide bakoitzagatik 272,00 euroko kenkaria egin daiteke. Kasu honetan, hiru semeekin bizi zarenez, kopuru hori zati hiru egingo da:

	Kenkaria
Lehen semea	90,67 €
Bigarren semea	90,67 €
Hirugarren semea	90,66 €

12.3.4 Kenkaria desgaitua izateagatik

Zenbatekoa da kenkaria?

Minusbaliotasun maila eta hirugarren pertsonengandik jaso beharreko laguntza kontuan hartuta honako kenkaria aplikatuko da:

Minusbaliotasun maila eta hirugarren pertsonengandik jaso beharreko laguntza	Kenkaria
Minusbaliotasuna %33koa edo handiagoa eta %65etik beherakoa bada	867,00 €
Minusbaliotasuna %65ekoa edo handiagoa bada	1.224,00 €
Minusbaliotasuna %75ekoa edo handiagoa bada, hirugarren pertsonen laguntzagatik 15 eta 39 puntu bitartean lortuz	1.428,00 €
Minusbaliotasuna %75ekoa edo handiagoa bada, hirugarren pertsonen laguntzagatik 40 puntu edo gehiago lortuz	2.040,00 €

Baldintzak

- Desgaitua zergadunak berak izan behar du edo, bestela, aurreko edo ondorengo ahaide batek, ezkontideak, maiztaren 7ko 2/2003 Legearen arabera eraturako izatezko bikote-lagunak, edo laugarren mailarainoko zeharkako ahaideren batek. Kasu horretan, ahaideek, euren adina edozein dela ere, zergadunarekin bizi behar dute, eta beren urteko errentak, salbuetsitakoak sartu gabe, ezin dira zergaldiaren barruan 17.959,20 eurokoak baino handiagoak izan¹⁰¹.
- Aurreko paragrafoan xedatutakoaren ondorioetarako, egoitzetan dauden pertsona desgaituen egoera zergadunarekin batera bizitzearen parekotzat hartzen da, betiere frogatzen bada pertsona desgaitua egoitza horietan egoteagatik sortutako gastuak zergadunak ordaindu dituela.
- Minusbaliotasun maila eta hirugarren pertsonengandik jaso beharreko laguntzaren puntuak abenduaren 23ko 1971/1999 Errege Dekretuak I. eta II. eranskinetan ezarritakoaren arabera neurtuko dira.

- Kenkari hau bateragarria da aurreko apartatueta adierazitakoekin (ondorengo ahaideak, aurreko ahaideak, mantenua).
- Desgaituak aitortzen aurkezten badu, bi aukera izango ditu: kenkari osoa berak aplikatzea edo, bestela, berarekin bizi den zergadunak osorik aplikatzea. Bigarrena aukeratzen bada eta desgaitua zergadun batekin baino gehiagorekin bizi bada, kenkaria zati berdinetan hainbanatuko da zergadun bakoitzaren artean.

Tutoretza eta etxeko harrera

Kenkari hau aplikatu ahal izango da, halaber, pertsona desgaitua zergadunaren tutoretzapean dagoenean edo azken honek etxean hartu duenean. Ezinbestekoa da aipatutako tutoretza edo harrera hori adingabeak babesteko gaietan eskudun den entitate publiko batekin formalizatuta egotea. Horretarako, apartatu honetan errenta eta elbarritasun mailari buruz adierazi diren baldintzak bete behar dira.

Orobat, lehenago aipatutako ahaide edo asimilatuen zerrendan sartzen ez den 65 urteko edo hortik gorako pertsona bakoitzagatik apartatu honetan ezarritako kenkariak aplikatuko dira, minusbaliotasun maila eta hirugarren pertsonengandik jaso beharreko laguntza kontuan hartuta, baldin eta zergadunarekin bizi bada eta bere urteko errentak, salbuetsitakoak sartu gabe, 17.959,20 eurokoak¹⁰² baino txikiagoak badira.

Adibidea

Demagun zure urteko errenta 10.818,22 eurokoa dela. Gainera, %33ko minusbaliotasun maila duzu. Zurekin bi pertsona bizi dira:

- Aita, 70 urtekoa. %70ko minusbaliotasuna du eta 2012an ez du errentarik izan.
- Familiaren lagun bat, 68 urtekoa, %80ko minusbaliotasuna duena. Beste pertsona baten laguntza behar du oinarrizko gauzak egiteko (45 puntu, hirugarren pertsonen laguntzagatik). Gainera, 2012an ez du errentarik izan.

Zenbateko kenkariak izan ditzakezu?

Zure minusbaliotasunagatik		867,00 €
Aitaren minusbaliotasunagatik	Aurreko ahaidearengatik	272,00 €
	Desgaitasunagatik	1.224,00 €
65 urtetik gorako pertsona desgaitua zurekin bizitzeagatik		2.040,00 €
GUZTIRA		4.403,00 €

12.3.5 Kenkaria adineko pertsonak mendekoak izateagatik

Mendetasuneko pertsonatzat hartzen den zergadun bakoitzeko, jarraian adieraziko diren kenkariaren artean dagokiona egin daiteke, ondoren aipatzen diren kalifikazioen arabera eta arauz zehazten diren baldintzetan:

¹⁰¹ Senitartekoen errentak ezin dira izan, zergaldiaren barruan, lanbidearteko gutxieneko soldataren bi halakoak baino handiagoak. Abenduaren 30eko 1888/2011 Errege Dekretuaren arabera, lanbidearteko gutxieneko soldata 8.979,60 eurokoa da.

¹⁰² Desgaituaren errentak ezin dira izan, zergaldiaren barruan, lanbidearteko gutxieneko soldataren bi halakoak baino handiagoak. Abenduaren 30eko 1888/2011 Errege Dekretuaren arabera, lanbidearteko gutxieneko soldata 8.866,20 eurokoa da.

Mendekotasunaren kalifikazioa	Kenkaria
Mendekotasun txikia	1.224,00 €
Mendekotasun ertaina	1.428,00 €
Mendekotasun handia	2.040,00 €

Kenkari hori bera aplikatuko da, era berean, ondorengo edo aurreko ahaide, ezkontide edo izatezko bikote-lagun edo laugarren mailarainoko zeharkako ahaide bakoitzeko, hura barne, bere adina edozein dela ere, baldin eta pertsona hori, zergadunarekin bizi izanik eta delako zergaldian lortutako urteko errentak, salbuetsiak kanpoan utzita, 17.959,20 eurotik gorakoak izan gabe¹⁰³, mendetasun egoeran badago.

Apartatu honetan xedatutakoaren ondorioetarako, zergadunarekin bizitzearen parekotzat hartzen da mendeko pertsonak egotzetan egotea, betiere behar den eran frogatzen bada mendetasuneko pertsona egoitza horietan egoteagatik sortutako gastuak zergadunak ordaindu dituela.

Era berean, kenkari hau egin daiteke desgaitu zergadunari lotuta badago tutoretza arrazoiengatik edo harrera egoerengatik, eta azkenaurreko paragrafoan adierazitako errenta maila betetzen bada. Tutoretzak edo etxeko harrerak adin gabekoak babesteko gaietan eskumena duen entitate publikoarekin hitzartua behar du izan.

Aurreko apartatuan aipatutako ahaide edo asimilatuen artean ageri ez den 65 urteko edo hortik gorako pertsona bakoitzeko, aurreko taulan ezarritako kenkariak aplikatuko dira zergadunarekin bizi denean eta bere urteko sarrerak, errenta salbuetsiak kanpoan utzita, lanbidearteko gutxieneko soldataren bi halakoa baino txikiagoak direnean, betiere mendetasun maila kontuan hartuta.

Mendetasun egoeran dagoen pertsonak zerga honen autolikidazioa aurkezten badu, aukeran izango du kenkari osoa berak aplikatzea edo, bestela, kenkari osoa berarekin bizi den zergadunak aplikatzeko uztea. Bigarrena aukeratzen bada, eta mendeko pertsona zergadun batekin baino gehiagorekin bizi bada, kenkaria zati berdinetan hainbanatu eta egingo da zergadun bakoitzeko.

Artikulu honetan aurreikusitako kenkaria bateraezina da desgaitasunari dagokion kenkariarekin.

12.3.6 Kenkaria adinagatik

Zenbatekoa da kenkaria?

Kenkari hau aldatzen da adina zein den, oinarri ezargarri osoa (orokor + aurrezpenekoa) zenbatekoa den, eta zein tributazio mota aukeratzen den.

Banakako tributazioa aukeratu bada, hau da kenkaria:

Adina	Oinarri ezargarria <20.000	20.000-30.000 arteko Oinarri ezargarria	Oinarri ezargarria > 30.000
> 65	326 €	326 - 0,0326 x (Oinarri ezargarria-20.000)	0 €
> 75	596 €	596 - 0,0596 x (Oinarri ezargarria-20.000)	0 €

Baterako tributazioa aukeratu bada, hau da kenkaria:

Adina	Oinarri ezargarria <29.000	29.000-39.000 arteko Oinarri ezargarria	Oinarri ezargarria > 39.000
> 65	326 €	326 - 0,0326 x (Oinarri ezargarria-29.000)	0 €
> 75	596 €	596 - 0,0596 x (Oinarri ezargarria-29.000)	0 €

12.3.7 Nola zehazten da egoera pertsonal eta familiarra?

Kenkari hauetarako eskubidea ematen duten zirkunstantzia pertsonal eta familiarak zehazteko, zergaren sortzapen egunean dagoen egoerari begiratuko zaio (normalean, abenduaren 31n dagoen egoera hartzen da kontuan).

Kenkari horiek konputatzeko garaian, kalkulua ez da inoiz ere izango kenkariak aplikatzeko exijitutako zirkunstantziak gertatu diren urte naturaleko egun kopuruaren araberakoa.

Aurreko apartatuan xedatutakoa xedatuta ere, kenkarirako eskubidea sortzen duen pertsona zergaldiaren barruan hiltzen bada, kenkari hauek aplikatzeko kontuan hartuko diren zirkunstantzia pertsonal eta familiarak pertsona horren heriotzaren egunean dagoen egoera kontuan hartuz zehaztuko dira, kenkariaren zenbatekoa egun horretara arte proportzionalki murriztu gabe.

Adibidea

Eman dezagun zurekin hiru seme bizi direla:

- Lehen semea, 8 urtekoa eta %40ko minusbalioetasuna zuena, 2012ko abuztuaren 1ean hil zen trafiko istripu batean.
- Bigarren semea 2006ko azaroaren 16an jaio zen. Beraz, 2012ko azaroaren 16an 6 urte bete ditu.
- Hirugarren semea 2012ko abenduaren 1ean jaio zen.

Zenbateko kenkariak egin ditzakezu?

Lehen seme minusbalioetasunagatik	ondorengo ahaideagatik	570,00 €
	desgaitasunagatik	867,00 €
Bigarren semeagatik	ondorengo ahaideagatik	705,00 €
Hirugarren semeagatik	ondorengo ahaideagatik	1.192,00 €
	6 urtetik beherakoagatik	326,00 €
GUZTIRA		3.660,00 €

¹⁰³ Abenduaren 30eko 1888/2011 Errege Dekretuak finkatutako labidearteko gutxieneko soldata bi halakoa da zenbateko hori.

LABURPENA: kenkari motak																											
Kenkari motak	Kenkarien zenbatekoak																										
Ondorengo ahaideengatik	570,00 euro urtean, lehenengoatik	+ 326,00 euro, 6 urte baino gutxiago badituzte																									
	705,00 euro urtean, bigarrenengatik																										
	1.192,00 euro urtean, hirugarrenengatik																										
	1.408,00 euro urtean, laugarrenengatik																										
	1.841,00 euro urtean, bosgarren eta hurrengo bakoitzengatik																										
Mantenuengatik	%15	Mugak:	171,00 euro urtean, lehen seme-alabagatik 211,50 euro urtean, bigarren seme-alabagatik 357,60 euro urtean, hirugarrenengatik 422,40 euro urtean, laugarrenengatik 552,30 euro urtean, bosgarren eta hurrengo bakoitzengatik																								
Aurreko ahaideengatik	272,00 euro																										
Desgaitasunengatik	Zergaduna, aurreko edo ondorengo ahaidea, ezkontidea, izatezko bikote-laguna 65 edo zeharkako ahaidea, laugarren mailaraino, hau barne, desgaitua denean, edo urteko edo hortik gorako pertsona desgaitua zergadunarekin bizi eta aurreko ahaide edo asimilatuen zerrendan sartuta ez dagoenean:																										
Mendekotasunengatik	Minusbaliotasuna %33koa edo handiagoa eta %65etik beherakoa bada	867,00 euro																									
	Minusbaliotasuna %65ekoa edo handiagoa bada	1.224,00 euro																									
	Minusbaliotasuna %75ekoa edo handiagoa bada, hirugarren pertsonen laguntzagatik 15 eta 39 puntu bitartean lortuz	1.428,00 euro																									
	Minusbaliotasuna %75ekoa edo handiagoa bada, hirugarren pertsonen laguntzagatik 40 puntu edo gehiago lortuz	2.040,00 euro																									
	Zergaduna, aurreko edo ondorengo ahaidea, ezkontidea, izatezko bikote-laguna (1) edo zeharkako ahaidea, laugarren mailaraino, hau barne, mendeko pertsona denean eta 60 urte baino gehiago dituenen. Baita ere, mendeko pertsonak 65 urte edo gehiago dituenen eta zergadunarekin bizi izanik aurreko ahaide edo asimilatuen zerrenda sartuta ez dagoenean.																										
	Mendekotasun txikia	1.224,00 euro																									
	Mendekotasun ertaina	1.428,00 euro																									
	Mendekotasun handia	2.040,00 euro																									
Adinagatik	Banakako tributazioa aukeratu bada, hau da kenkaria: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Adina</th> <th>OE <20.000</th> <th>20.000-30.000 arteko OE</th> <th>OE > 30.000</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>> 65</td> <td>326 €</td> <td>326 - 0,0326 x (OE-20.000)</td> <td>0 €</td> </tr> <tr> <td>> 75</td> <td>596 €</td> <td>596 - 0,0596 x (OE-20.000)</td> <td>0 €</td> </tr> </tbody> </table> Baterako tributazioa aukeratu bada, hau da kenkaria: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Adina</th> <th>OE <29.000</th> <th>29.000-39.000 arteko OE</th> <th>OE > 39.000</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>> 65</td> <td>326 €</td> <td>326 - 0,0326 x (OE-29.000)</td> <td>0 €</td> </tr> <tr> <td>> 75</td> <td>596 €</td> <td>596 - 0,0596 x (OE-29.000)</td> <td>0 €</td> </tr> </tbody> </table>			Adina	OE <20.000	20.000-30.000 arteko OE	OE > 30.000	> 65	326 €	326 - 0,0326 x (OE-20.000)	0 €	> 75	596 €	596 - 0,0596 x (OE-20.000)	0 €	Adina	OE <29.000	29.000-39.000 arteko OE	OE > 39.000	> 65	326 €	326 - 0,0326 x (OE-29.000)	0 €	> 75	596 €	596 - 0,0596 x (OE-29.000)	0 €
Adina	OE <20.000	20.000-30.000 arteko OE	OE > 30.000																								
> 65	326 €	326 - 0,0326 x (OE-20.000)	0 €																								
> 75	596 €	596 - 0,0596 x (OE-20.000)	0 €																								
Adina	OE <29.000	29.000-39.000 arteko OE	OE > 39.000																								
> 65	326 €	326 - 0,0326 x (OE-29.000)	0 €																								
> 75	596 €	596 - 0,0596 x (OE-29.000)	0 €																								

12.4 Kenkaria pertsona desgaituaren ondare babestuari egindako ekarpenengatik

12.4.1 Kenkaria pertsona desgaituaren ondare babestuari egindako ekarpenengatik

Zergadunek %30eko kenkaria egin dezakete, urtean gehienez 3.000,00 euroraino, pertsona desgaituen ondarea babestu eta Kode Zibila aldatzen duen azaroaren 18ko 41/2003 Legeak, Auzibideratze Zibilaren Legeak eta horri buruzko zerga araudiak erregulatutako desgaituaren ondare babestuari egindako ekarpenengatik.

Aurreko apartatuan aipatzen den kenkaria egin dezakete desgaituaren zuzeneko nahiz zeharkako ahaideek, hirugarren mailaraino, hori barne, bai eta desgaituaren ezkontideak edo izatezko bikote-lagunak edo desgaitua tutoretza edo harrera araubideari jarraituz hartua duten pertsonak ere.

Inoiz ere ez dute kenkari hau sortuko ondare babestuaren titularraren den desgaituak berak egindako ekarpenek.

Diruzkoak ez diren ekarpenak badira, ekarpenaren zenbatekotzat hartuko da irabazi asmorik gabeko entitateen zerga erregimenari eta mezenasgoaren aldeko zerga pizgarriei buruzko apirilaren 7ko 3/2004 Foru Arauan jasotakoa kontuan hartuz ateratzen den zenbatekoa.

Apartatu honetan aipatzen den desgaituaren ondare babestuari egindako ekarpenei dagozkien ondasun eta eskubideen eskurapenak salbetsuta daude Oinordetza eta Dohaintzen gaineko Zergan.

12.5 Kenkariak ohiko etxebizitzagatik

Aurrera jo baino lehen, ohiko etxebizitza zer den argitu beharra dago.

Zer da ohiko etxebizitza?

Ohiko etxebizitzat hartzen da zergadunak hiru urteko epe jarraituan bizitzeko erabiltzen duena.

Hala ere, etxebizitza ohikoa dela joko da, baita ere, hiru urteko epe hori igaro ez arren, zergaduna hil denean, edo ezinbestez etxebizitzaz aldatzera behartu duten zirkunstantziak gertatu direnean, hala nola: etxebizitza ez egokitzea zergadunaren, ezkontidearen, izatezko bikote-lagunaren, edo harekin bizi den ondorengo edo aurreko ahaidearen ezintasun mailara edo zergaren kuota osoan kenkaria egiteko eskubidea ematen duen pertsonarenera, edota senar-emaztegiak ezkontzea, senar-emazteak banantzea, maiatzaren 7ko 2/2003 Legearen arabera eraturako izatezko bikotea desegitea, lantokia aldatzea, lehen enplegua edo beste enplegu bat lortzea, zirkunstantzia ekonomikoengatik etxebizitza epe barruan ezin ordaintzea, eta antzeko beste egoera batzuk gertatzea.

ERNE: ohiko etxebizitzaren kontzeptutik kanpo geratuko dira lorategiak, parkeak, igerileku eta kirol instalazioak, garajeak eta, oro har, eranskinak eta etxebizitza bera ez diren elementu guztiak. Aldiz, elementu horiek kontzeptu horren barruan sartuko dira etxebizitzarekin batera finka erregistral bakarra osatzen dutenean.

Familia unitateko kideek etxebizitza bat baino gehiago dutenean jabetzan, horietako **bat bakarrik hartuko da ohiko etxebizitzat**. Horretarako kontuan edukiko da non duen familia unitateak bere bizitza interesen eta harreman pertsonal, sozial eta ekonomikoen gune nagusia.

Etxebizitza bat zergadunaren ohiko etxebizitzat hartzeko, beharrezkoa da zergaduna **hamabi hilabete igaro baino lehen bertan** bizitzen jartzea, etxebizitza erosi duenetik edo obrak

amaitu direnetik aurrera kontatuta. Hurrengo kasuotan, ordea, ohiko etxebizitza izaten jarraituko du:

- Zergaduna hiltzen denean edo etxebizitza okupatzea eragozten duten zirkunstantziak gertatzen direnean (ezkontzea, senar-emazteak banantzea, lantokiz aldatzea,...).
- Bere kargu edo enplegua dela-eta zergadunak beste ohiko etxebizitza bat duenean eta, horren ondorioz, erosi berri duen etxebizitza erabiltzen ez duenean. Horrelakoetan, hamabi hilabeteko epea kargua edo enplegua uzten duenetik aurrera kontatuko da.

Lokalak etxebizitza gisa gaitzen badira, etxebizitza lehen aldiz erabili edo okupatzeko lizentzia ematen denetik aurrera hasiko da kontatzen aipatutako hamabi hilabeteko epea.

Aurreikusitako salbuespenak aplikatzen direnean, ohiko etxebizitza erostegatik egiten den kenkaria etxebizitza derrigorrez aldatzera behartzen duten edo etxea okupatzea eragozten duten zirkunstantziak gertatu arte aplikatuko da. Hala ere, zergadunak kargu edo enpleguagatik erabiltzen badu ohiko etxebizitza, kenkari hau egiten jarraitu dezake egoera horrek dirauen bitartean eta etxebizitza erabiltzen ez den artean.

Tratamendu hori bera aplikatuko da zergadunak etxebizitzaren beharra konpentsatzeko kopuruak jasotzen dituzenean eta, gainera, etxebizitza familia unitatetik kanpoko pertsonak erabiltzen ez dutenean.

65 urtetik gorako pertsonak ohiko etxebizitza saltzeagatik agerian jarri dezaketen ondare irabazia, edo mendekotasun ertaina edo handia duteneko ohiko etxebizitza saltzean lortutako ondare irabazia partzialki salbuesita gera dadin, eta zergadunaren ohiko etxebizitza saltzeagatik agerian jarritako ondare irabazia ere salbuesita egon dadin –baldin eta salmentan lortutako zenbatekoa ohiko etxebizitza bat erosteko erabiltzen bada–, ulertuko da ohiko etxebizitza eskualdatzen ari dela eraikin hori une horretan zergadunaren ohiko etxebizitza denean edo, bestela, hura eskualdatu aurreko bi urteetako edozein egunetara arte halakotzat hartu denean.

Ohiko etxebizitza 2006ko urtarrilaren 1etik 2010eko abenduaren 31ra bitartean erosi bada eta aurreko ohiko etxebizitza erosteketa horren ondoren saltzen bada berrinbertsioagatik araututa dagoen salbuespena aplikatuta, etxebizitza ohiko etxebizitzatzat hartuko da aurreko ohiko etxebizitza eskualdatzen den momentua edo, bestela, eskualdaketa egin aurreko **hiru urteetako** edozein egun aintzat hartuta.

KASU BEREZIA - ZAINZA PARTEKATUTA DAGOENEAN

Gurasoek seme-alaben zaintza eta ardura partekatu behar badute epailearen erabakiz, eta erabaki horretan ezarrita badago seme-alabek familiaren etxebizitzan bizi behar dutela eta gurasoak txandaka arduratuko direla haien zaintzaz etxebizitza horretan, zergadunaren ohiko etxebizitza zein den zehaztearen ondorioetarako, gurasoek adierazi behar dute zergaldian okupatu dituzten etxebizitzetatik zein aukeratzen duten zergaldi horren barruan egoitza gisa.

Aukera banakakoa izango da, hau da, guraso bakoitzarena. Zergaldi bakoitzean egin behar da aukera, zergaren autolikidazioa aurkezten denean eta zergaldi baterako egiten den aukerak ez du lotuko hurrengo zergaldietarako.

Aurreko gorabehera, berrinbertsioa salbuesteko eta ohiko etxebizitzaren erosketagatik zilegi den kenkaria aplikatzeko, ezinbestekoa da aukeratutako etxebizitzak ohiko etxebizitzaren baldintzak betetzea. Hau da, epea konputatzeko, kontuan hartuko dira zergadunak, seme-alaben zaintza partekatua eraginda, familiaetxebizitza ohiko etxebizitza gisa aukeratu duen zergaldietan kanpoan emandako denboraldiak.

Apartatu honetan bi kenkari hauek arautzen dira:

- Ohiko etxebizitza errentan hartzeagatik
- Ohiko etxebizitza erostegatik

12.5.1 Kenkaria ohiko etxebizitza errentan hartzeagatik

Zenbatekoa da kenkaria?

Ohiko etxebizitza errentan hartzeagatik zergaldian diru kopuruak ordaindu dituzten zergadunek ondorengo kenkaria egin ahal izango dute:

- Zergaldian ordaindutako kopuruen %20, 1.600,00 euroko mugarekin urtean.
- Zergaldian ordaindutako kopuruen %25, 2.000,00 euroko mugarekin urtean, ondoko kasuotan:
  - Zergadunak 35 urte baino gutxiago dituzenean. Zergadunaren adina zehazteko, zerga sortzen den egunean dagoen egoerari begiratzen zaio (abenduaren 31ko egoera izaten da, oro har).
  - Zergaduna familia ugariaren titularraren denean. Familia ugariaren titulartasuna zehazteko, zerga sortzen den egunean dagoen egoerari begiratzen zaio (abenduaren 31ko egoera izaten da, oro har).

Arau berezia batera egiten den aitortzean 35 urtetik gorako eta beherako zergadunak daudenean

Batera tributazioa aukeratzen bada eta ohiko etxebizitza errentan hartzeagatik araututako kenkarirako eskubidea dutenak pertsona bat baino gehiago badira, batzuk 35 urtetik beherakoak eta beste batzuk adin horretatik gorakoak, %25eko portzentajea aplikatuko da, eta muga 2.000,00 eurokoa izango da.

Arau berezia tartean erabaki judiziala dagoenean

Epaileek erabaki badute etxebizitza familiarraren alokairua ordaintzeko obligazioa zergadunari bakarrik dagokiola, zergadun horrek izango du eskubidea apartatu honetan aipatzen den kenkaria bere autolikidazioan egiteko. Obligazio hori bi zergadunei ezarri bazaie, kenkaria bien artean hainbanatuko da, eta bakoitzaren autolikidazioan egingo da norberari dagokion portzentzian, %20ko portzentajea eta 1.600,00 euroko muga aplikatuta.

12.5.2 Kenkaria ohiko etxebizitza erostegatik

Zergadunek eskubidea dute kenkari bat aplikatzeko ohiko etxebizitzaren erosketan zergaldian inbertitutako kopuruengatik, erosketak sortutako gastuak barne, eta ohiko etxebizitza erosteko besteren kapitalak erabiltzean zergaldian ordaindutako interesengatik, haren kontura joan diren besteren finantzaketak sortutako gastuak ere barne.

Zer da ohiko etxebizitza erostea?

- Dirua erabiltzea ohiko etxebizitza **erosteko**. Ez dira etxebizitza erosketatzat hartzen honako hauek:
  - **Artapen gastuak** (pintaketa, entokadura,...) edo konponketa gastuak (berogailua edo igogailuak konpontzea, iturgintza lanak egitea,...)
  - **Hobekuntzak** (altzariak, seguritate ateak edo kontraleihoak jartzea,...).
  - Garaje plazak, lorategiak, parkeak, igerileku eta kirol instalazioak eta, oro har, eranskinak edo etxebizitzarekin batera finka erregistratzen bakarria osatzen ez duen beste edozein elementu eskuratzea.
- Dirua erabiltzea ohiko etxebizitza **birgaitzeko**.

Birgaikuntzat hartuko dira jabeak bere ohiko etxebizitzan egindako obrak, baldin eta ebazpen batek jarduketak babestuz kalifikatu edo aitortu baditu Eusko Jaurlaritzaren abenduaren 30eko 317/2002 Dekretuak, ondare hiritartua eta eraikia birgaitzeko jarduketak babestuei buruzkoak, xedatutakoaren arabera, edo, hala bada, gorkio, babesteko jarduketaz kalifikatu badira abenduaren 12ko 2006/2008 Errege Dekretuak edo antzekoak diren ordeko arauak ezarritakoari jarraituz.

Jabeak bere ohiko etxebizitzan egindako obratzat hartuko dira, baita ere, zergadunak bere lokal bati etxebizitza erabilera emateko egiten dituen lanak, haien helburua, betiere, zergadunaren ohiko etxebizitza izatea denean.

- **“Etxebizitza kontuetan”** diru kopuruak gordailutzea. Kenkarriak izango dira baldin eta kenkarirako eskubidea sortu duten kopuruak bakar-bakarrik ohiko etxebizitza erosi edo birgaitzeko erabiltzen badira kontua ireki denetik hasi eta **6 urteko** epean. Kenkarirako eskubidea hurrengo kasuetan galduko da:
  - Zergadunak kenkari eskubidea sortu duten eta etxebizitza kontuan utzi diren kopuruak bere ohiko etxebizitza erostea edo birgaitzea ez diren helburuetarako erabiltzen dituen eta kopuru horiek kreditu entitate bereko edo beste entitate bateko beste kontu batean osorik birjarri edo aldatzen ez direnean. Kopuru zati bat erabiliz gero, zergadunak erabilitako kopuruak lehendabizi gordailututakoak direla ulertuko da.
  - Zergaduna hiltzen bada aurreko apartatua aipatu den sei urteko epea amaitu baino lehen, etxebizitza kontuko kopuruak ohiko etxebizitza erosi edo birgaitzera zuzentzeko obligazioa ez da bete gabekotzat hartuko.
  - Kontua ireki denetik sei urte igaro direnean eta kenkarirako eskubidea sortu duten kopuruak ohiko etxebizitza erosi edo birgaitzeko erabili ez direnean.
  - Ohiko etxebizitza geroago erosi edo birgaitzen denean kenkari honetarako exijitzen diren baldintzak bete gabe.

Letra honetan aipatzen diren kontuetan gordailututako diru kopuruak ohiko etxebizitza erosi edo birgaitzeko erabiltzen direnean, haiengatik ezingo da berriro kenkaririk egin, aurrez kenkarirako eskubidea sortu badute.

Zergadun bakoitzak etxebizitza kontu bat bakarrik izan dezake.

Etxebizitza kontuak bereizik identifikatuko dira Zergaren aitorpenean. Gutxienez datu hauek adieraziko dira:

- Kontua zein entitatean ireki den.
- Kontuaren zenbakia.
- Irekiera data.
- Kontuaren saldoak ekitaldian izan duen gehikuntza.

Aurretik egindako kenkarietarako eskubidea galtzen denean, zergadunak honako kopuruak gehitu beharko dizkio baldintzak bete ez diren ekitaldian sortu den Zergaren kuota: egin diren kenkariak gehi dagozkien berandutza interesak¹⁰⁴.

Etxebizitza kontuei ezarritako 6 urteko epea 2008ko urtarrilaren 1etik 2011ko abenduaren 31ra bitartean amaitzen denean, **8 urtekoa** izango da kontu horietan sartutako kopuruak ohiko etxebizitzaren erosketan erabiltzeko epea, etxebizitza kontua ireki denetik aurrera kontatuta. Eta 6 urteko epea 2012an amaitzen bada, 7 urtekoa izango da epe hori.

Aurreko paragrafoan jasotakoaren arabera etxebizitza kontuan sartzen diren kopuruak eskubidea emango dute ohiko etxebizitza erostegatik araututa dagoen kenkaria egiteko. Hau da, luzapeneko bi urte horietan etxebizitza kontuan sartutako kopuruak kenkarriak izango dira.

Zein beste kasu dira erosketaren parekoak?

Hona hemen ohiko etxebizitzaren erosketarekin parekatzen diren beste kasu batzuk, kenkari honetarako eskubidea ere ematen dutenak:

- Etxea handitzea.
- Etxea eraikitzea.
- Azalera eskubidea eskuratzea.
- Pertsona minusbaliatuen etxebizitzan egokitze eta aldatze lan eta instalazioak egitea.

Azter ditzagun banan-banan.

1. Etxea handitzea.

Horretarako beharrezkoa da azalera habitagarria modu iraunkorrean eta urteko sasoi guztietan handitzea. Handitze hori estali gabeko zatia itxiz nahiz beste edozein modutara erabiliz egin daiteke.

2. Etxea eraikitzea.

Zergadunak zuzenean ordaindu behar ditu obren gastuak edo, bestela, konturako ordainketak egin behar dizkio obren sustatzaileari, beti ere inbertsioa hasi eta lau urteko epea igaro baino lehen amaitzen badira obrak.

Lau urteko epe hori honako kasuetan luza daiteke:

- *Epaiak onartutako konkurtsoa*. Sustatzaileak ez baditu eraikuntza lanak amaitzen lau urteko epea igaro baino lehen edo etxebizitza ezin baditu epe horretan eman, epe hori lau urtez luzatuko da zuzenean, eta etxea okupatzeko ezartzen den hamabi hilabeteko epea etxea ematen den egunetik aurrera hasiko da kontatzen.

Epea luza dadin, hasierako epea bete ez den zergaldiko aitorpenarekin batera, zergadunak etxebizitzan egindako inbertsioen frogagiriak eta lehen adierazitako egoeretako bat gertatu izanaren beste edozein frogagiri aurkeztu beharko ditu.

Zergaduna ez dago diru sarrerarik egitera behartuta eraikitze lanak amaitzeko lau urteko epe orokorra ez betetzeagatik.

- *Zergadunarekin zer ikusirik ez duten arrazoiengatik obrak gelditu eta lau urteko epean amaitu ezin direnean*. Kasu honetan, zergadunak epea luzatzeko eskatu behar dio Zerga Administrazioari. Horretarako hilabeteko epea izango du lau urteko epea bete ez den egunetik aurrera. Eskaeran honako hau adieraziko da:

- Epea zergatik ez den bete.
- Zenbat denbora beharko duen, bere ustez, eraikuntza lanak amaitzeko (denbora hori ezin da lau urtekoa baino handiagoa izan).

Eskaerarekin batera, zergadunak bidezko frogagiriak aurkeztuko ditu. Dokumentazioa ikusi ondoren, Zerga Administrazioak epea luzatzea bidezkoa den eta zenbat luzatuko dion erabakiko du. Erabakitzen den luzapenak ez du zertan bat etorritik zergadunak eskatutakoarekin. Hiru hilabeteko epean espreski ebatzen ez diren luzapen eskaerak ezetsitatzat hartuko dira.

Epea bete ez den biharamunetik aurrera hasiko da kontatzen luzapena.

¹⁰⁴ Ikus Gipuzkoako Lurralde Historikoaren Zergen Foru Arau Orokorra (martxoaren 8ko 2/2005 Foru Araua). Berandutza interesa 26. artikuluan arautzen da.

3. Azalera eskubidea eskuratzea

Ohiko etxebizitzat hartzen dena gorabehera (jabetza osoaren beharra), etxebizitza izango den ondasun higiezinaren azalera eskubidea eskuratzea etxebizitza erostearekin parekatuko da titularitate publikoko lurzoru baten gainean eraturata dagoenean.

4. Pertsona minusbaliatuek egokitze eta aldatze lan eta instalazioak egitea

Hemen sartzen dira ohiko etxebizitzan egokitze lan eta instalazioak egitea, etxearen eta kalearen artean nahitaezko pasabide gisa erabiltzen diren elementu komunak aldatzea, hala nola eskailerak, igogailuak, korridoreak, atariak edo beste edozein elementu arkitektoniko, eta, halaber, desgaituen edo mendeko pertsonen komunikazio sentsorialaren oztipoak gainditu edo segurtasuna emateko balio duten dispositibo elektronikoak jartzea.

Era berean, errentari, azpierrenerari edo usufruktario gisa okupatutako etxebizitzetan egiten diren egokitze lan eta instalazioak kontzeptu honen barruan sartzen dira, obra horiek egiten dituztenak honako hauek direnean: zergadun desgaitua edo mendetasun egoeran dagoena, pertsona desgaitu edo mendeko batekin bizi den zergaduna –pertsona hori izan daiteke, aurreko edo ondorengo ahaide bat, ezkontidea, maiatzaren 7ko 2/2003 Legearen arabera eraturako izatezko bikote-laguna edo adingabeak babesteko gaietan aginpide duen entitate publikoaren adostasunez, tutoretzapean edo diru trukerik gabe etxean hartua duen pertsona bat–, pertsona desgaitu edo mendekoekin bizi izateagatik desgaitasunaren edo mendekotasunaren kenkaria aplikatzeko eskubidea duen zergaduna, eta ohiko etxebizitzaren elementu komunak aldatzeko lanak ordaintzera behartuta dauden jabekideak.

Gipuzkoako Foru Aldundiaren organo eskudunak, Migrazio eta Gizarte Zerbitzuetako Institutuak edo Autonomia Erkidegoko organoak ziurtatu egin beharko dute egokitze obra eta instalazio horiek beharrezkoak direla pertsona desgaituen irisgarritasuna eta komunikazio sentsoriala errazten dutelako eta duintasunez moldatzeko aukera ematen dietelako.

Aipatutako obrak ondoko hauek egingo dituzte:

- Zergadun desgaituak edo mendetasun egoeran dagoenak.
- Desgaitu batekin edo mendeko pertsona batekin bizi den zergadunak –desgaitua edo mendekoa izan daiteke aurreko edo ondorengo ahaide bat, ezkontidea, maiatzaren 7ko 2/2003 Legearen arabera eraturako izatezko bikote-laguna, edo adingabeak babesteko gaietan aginpide duen entitate publikoaren adostasunez, tutoretzapean edo diru trukerik gabe etxean hartua duen pertsona–.
- 65 urteko edo hortik gorako pertsona batekin bizi den zergadunak, haren mendetasun edo minusbaliotasun maila frogatzen duenean eta hirugarren pertsonengandik behar duen laguntza egiaztatzen duenean.
- Pertsona desgaitu edo mendekoekin bizi den zergadunak, adineko pertsonen desgaitasunagatik edo mendekotasunagatik araututako kenkaria egiteko eskubidea ematen dionean.
- Beren ohiko etxebizitzaren elementu komunak aldatzeko lanak ordaintzera behartuta dauden jabekideak.

Zenbatekoa da kenkaria?

Zergadunek %15eko kenkaria egin dezakete ohiko etxebizitza erosteko zergaldian **inbertitutako kopuruengatik**, erosketa hori dela-eta haren kontura joan diren gastuak ere barne.

Era berean, ohiko etxebizitza erosteko besteren kapitalak erabili badira, zergadunek %15eko kenkaria egin dezakete zergaldian **ordaindutako interesengatik**, haien kontura joan diren besteren finantzaketak sortutako gastuak ere barne.

Aurreko bi paragrafoetan aipatutako kontzeptuen baturagatik **gehienez 1.500,00 euroko kenkaria** egingo da **urtean**.

Zergadunak **35 urte baino gutxiago dituenen, edo familia ugariaren titularra denean**, kenkaria %20koa izango da, eta **urtean 2.000,00 euro kendu ahal izango dira gehienez**.

Etxebizitza kontuan inbertitzen denean, ez da aplikatuko %20ko portzentaje hori, %15 baizik.

OHARRA: 2012/01/01 BAINO LEHEN EROSITAKO ETXEBIZITZAK

Zergadunek %18ko kenkaria egin dezakete ohiko etxebizitza erosteko zergaldian **inbertitutako kopuruengatik**, erosketa hori dela-eta haren kontura joan diren gastuak ere barne.

Era berean, ohiko etxebizitza erosteko besteren kapitalak erabili badira, zergadunek %18ko kenkaria egin dezakete zergaldian **ordaindutako interesengatik**, haien kontura joan diren besteren finantzaketak sortutako gastuak ere barne.

Aurreko bi paragrafoetan aipatutako kontzeptuen baturagatik **gehienez 2.160,00 euroko kenkaria** egingo da **urtean**.

Zergadunak **35 urte baino gutxiago dituenen, edo familia ugariaren titularra denean**, kenkaria %23koa izango da, eta **urtean 2760,00 euro kendu ahal izango dira gehienez**.

Kreditu fiskala ezin da 36.000,00 euro baino handiago izan.

Arau berezia batera egiten den aitortzearen 35 urtetik gorako eta beheko zergadunak daudenean

Batera tributatzea aukeratzen bada eta ohiko etxebizitza erostegatik araututako kenkaria pertsona batek baino gehiagok egin dezakeenean, batzuk 35 urtetik behekoak eta beste batzuk adin horretatik gorakoak, %20ko portzentajea aplikatuko da, eta muga 2.000,00 eurokoa izango da.

OHARRA: 2012/01/01 BAINO LEHEN EROSITAKO ETXEBIZITZEN KENKARIA

Kenkaria %23 da, eta muga 2.760,00 euro.

Arau berezia tartean erabaki judiziala dagoenean

Epailen erabakiz, zergaduna bakarrik baldin badago behartuta etxebizitza familiarrarengatik ohiko etxebizitzaren erosketan zergaldian inbertitutako kopuruetakoren bat ordaintzera, erosketaren gastuak barne, edo zergadun horrek bakarrik baldin badu ohiko etxebizitza erostean erabilitako besteren kapitalen interesak ordaintzeko obligazioa, finantzaketa horrek sortutako gastuak barne, zergadun horrek egin ahal izango du bere autolikidazioan apartatu honetan aipatzen den kenkaria. Obligazio hori bi zergadunei ezarri bazaie, kenkaria bien artean hainbanatuko da, eta bakoitzaren autolikidazioan egingo da norberari dagokion proportzioan, %15eko portzentajea eta 1.500,00 euroko muga aplikatuta.

OHARRA: 2012/01/01 BAINO LEHEN EROSITAKO ETXEBIZITZEN KENKARIA

Kenkaria %23 da, eta muga 2.760,00 euro.

Kreditu fiskala

Lehenago aipatu diren kontzeptuengatik zergadun bakoitzak zergaldi jarraituetan egindako kenkarien baturak ezin du 30.000,0 euroko zifra gainditu. Dena den, zifra horri hauek gutxituko zaizkio, hala dagokionean:

- 8/1998 Foru Araua aplikatuta etxebizitzan inbertitzeagatik kendutako zenbatekoa.
- 10/2006 Foru Araua aplikatuta etxebizitzan inbertitzeagatik kendutako zenbatekoa.
- Halakorik izan bada, berrinbertisioagatik salbuetsitako ondare irabaziari %15 edo %18 aplikatuz ateratzen den emaitza.

2012ko urtarrilaren 1a baino lehenagoko zergaldietan egindako kenkariak ohiko etxebizitzan inbertitzeagatik

Horrelako erosketek ezarrita duten 36.000,00 euroko muga banaka aplikatzen zaie zergadun guztiei, ohiko etxebizitza elkarrekin erosi arren.

Aurrekoa hala izanik ere, aipatu den 36.000,00 euroko mugatik honako kopuruak murriztuko dira: zergadunak 1999ko urtarrilaren 1etik aurrera ohiko etxebizitzan inbertitzeagatik kendu dituen kopuruak gehi, hala badagokio, Errenta Zergari buruzko abenduaren 24ko 8/1998 Foru Arauaren arabera egindako berrinbertisioagatik salbuetsitako ondare irabaziari %15 aplikatuta ateratzen den emaitza.

Salbuespena ohiko etxebizitzan berrinbertitzeagatik. 2007ko urtarrilaren 1a baino lehen egindako eskualdaketak.

Ohiko etxebizitza 2007ko urtarrilaren 1etik aurrera eskuratzen bada, eta Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 24ko 8/1998 Foru Arauak berrinbertisio kasurako jasotzen duen salbuespena kontsolidatuta badago, etxebizitza 2012ko urtarrilaren 1a baino lehen erosi duten zergadunentzat ezarrita dagoen 36.000,00 euroko mugari ondare irabazi salbuespenaren %15 gutxituko zaio.

12.6 Jarduera ekonomikoak sustatzeko kenkariak

Apartatu honetan bi kenkari hauek arautzen dira:

- Kenkaria inbertisio eta bestelako jarduerengatik.
- Kenkaria langileek enpresan parte hartzeagatik.
- Kenkaria jarduera ekonomiko baten hasieran inbertitzea kreditu entitateetan egindako gordailuengatik.

12.6.1 Kenkaria inbertisio eta bestelako jarduerengatik.

Jarduera ekonomikoak egiten dituzten zergadunek zuzeneko zenbatespenaren erregimena erabiltzen badute beren etekinak kalkulatzeko, Sozietateen gaineko Zergaren araudiak aktibo finko material berrietan inbertisioak hobartzeko eta zenbait jarduera burutzeko jasotzen dituen kenkariak aplikatu ahal izango dituzte, beti ere araudi horretan ezartzen diren portzentaje eta muga berdinekin.

Hona hemen kenkariak:

- Kenkaria aktibo ez-korronte berrietan inbertitzeagatik.
- Kenkaria kultur ondarea babestu eta zabaltzeko jarduerengatik eta zinemagintzan nahiz liburugintzan inbertitzeagatik.
- Kenkaria ikerketa eta garapen jarduerak egiteagatik.
- Kenkaria berrikuntza jarduerengatik.

- Kenkariak garapen iraunkorra, ingurumenaren zaintza eta hobekuntza eta energia iturrien aprobetxamendu eraginkorragoa lortzera bideratutako proiektuekin loturiko inbertisio eta gastuengatik.
- Kenkaria lanbide heziketako gastuengatik.
- Kenkaria enpresen gizarte aurreikuspeneko tresna gisa diharduten gizarte aurreikuspeneko sistemetara enpresak egindako ekarpenengatik.
- Kenkaria enplegua sortzeagatik.
- Kenkaria berdintasun planak egin eta ezartzeagatik.

Azter ditzagun banan-banan.

12.6.1.1 Kenkaria aktibo ez-korronte berrietan inbertitzeagatik (makinak, ibilgailuak...)**Zenbatekoa da kenkaria?**

Entitatearen jarduera enpresariari atxikita dauden aktibo ez-korronte berrietan inbertitzeagatik %10eko kenkaria egiten da. Lurrak ez dira aktibo horien artean sartzen.

ERNE: beste pertsona edo entitate batek aldeztu aurretik erabili ez duena da aktibo ez-korronte berria. Hau da, aktibo bat ez da berria izango aurretik beste pertsona edo entitate baten ibilgutan egon bada edo Kontabilitate Plan Orokorren arabera hor sartuta egon behar bazuen, nahiz eta aktibo hori inoiz martxan jarri ez.

Baldintza

- Inbertisioa jasotzen duten elementuek ez dute Zenbait Garraio bideren gaineko Zerga Berezian tributatu behar, dela hari lotuta ez daudelako, dela salbuesita daudelako.

Izaera orokorrean, aktibo ez-korrontearen elementuetan egiten diren inbertisioak, dela artikulua honetan jasotakoak dela sozietateen gaineko zergaren gainerako araudian aipatuak, martxan noiz jartzen diren, orduan joko dira egindakotzat.

Dena den, iraupen luzeko inbertisio proiektuak egiten direnean, hau da, ondasunak enkargatzen direnetik eskura jartzen diren egunera arte hamabi hilabetetik gorako denbora igarotzen denean, subjektu pasiboak ordaintzeko egin ahal izan du egindakotzat inbertisioa, horien zenbateko berean. Horrelakoetan, inbertisio ondasunen hornitzailearekin kontratua formalizatzean indarrean zegoen kenkari erregimena aplikatuko da.

Aukera horretaz baliatuz gero, inbertisio guztiari aplikatuko zaio irizpide hori.

Aukera horretaz baliatu nahi den subjektu pasiboak idatziz jakinarazi beharko dio Foru Aldundiari erabaki hori, eta hilaibeteko epea izango du horretarako, kontratua izenpetzen den egunetik aurrera. Bertan, kontratatutako inbertisioaren zenbatekoa eta ondasunak entregatu eta ordaintzeko egutegia adierazi beharko ditu. Era berean, jakinarazpen horri kontratuaren kopia erantsi beharko zaio.

Erregela

Apartatu honetan aipatzen den kenkariak gozatzeko, honako erregela hartu behar da kontuan:

Kenkariaren aplikazioa bateraezina izango da inbertisio horiek direla-eta izan litekeen beste edozein zerga onurarekin, amortizazio askatasunari eta amortizazio azkartuari dagokienean izan ezik.

12.6.1.2 Kenkaria kultur ondarea babestu eta zabaltzeko jarduerengatik eta zinemagintzan nahiz liburugintzan inbertitzeagatik.

Zenbatekoa da kenkaria?

- Inbertsioen edo gastuen %15, inbertsio edo gastu horien helburua honako hau bada:
  - Euskal Kultur Ondareko edo Espainiako nahiz edozein autonomia erkidegotako Ondare Historikoko ondasunak lurralde espainiarretik kanpo erostea lurralde horretan sartzeko, baldin eta ondasun horiek gutxienez hiru urte irauten badute Espainiako lurraldean eta titularraren ondarearen barruan.
  - Euskal Kultur Ondarearen parte diren ondasunak erosten direnean, kenkariaren oinarria Eusko Jaurlaritzak emandako balioa izango da; erosten diren ondasunak Espainiako Ondare Historikokoaren parte direnean, kenkariaren oinarria Kalifikazio, Balorazio eta Esportazio Batzordeak emandako balioa izango da; eta erositako ondasunak beste autonomia erkidego bateko Ondare Historikokoaren parte direnean, kenkariaren oinarria organo eskudunek emandako balioa izango da. Organo horiek ez badute inolako baloraziorik egin, balorazioa Gipuzkoako Foru Aldundiak egingo du.
  - Euskal Kultur Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legean, Espainiako Ondare Historikokoari buruzko ekainaren 25eko 16/1985 Legean eta autonomia erkidegoetako araudietan jasotako kultur onurako ondasunak artatzea, konpontzea, zaharberritzea, hedatzea eta erakustea.
  - Erakinak birgaitzea, horien teilatu eta fatxadak mantendu eta konpontzea eta azpiegiturak hobetzea, horiek Espainian daudenean UNESCOk Mundu Ondarekotzat izendatutako hirien, multzo arkitektonikoen, multzo arkeologikoen, multzo naturalen, paisaia multzoen edo ondasunen inguru babestuen barruan.
- Produkzio espainiarreko zine luzemetraietan edo fikzio, animazio edo dokumental moduko ikus-entzunezkoetan egindako inbertsioek %20ko kenkaria dute produktorearentzat, beti ere serieko produkzio industrialaren aurretik euskarri fisiko bat egiteko aukera ematen badute. Kenkariaren oinarria produkzioaren kostua izango da, koproduttore finantzarioak finantzatutako zatia kenduta.

Produkzio espainiarreko zine luzemetrai batean parte hartzen duen koproduttore finantzarioak %5eko kenkaria egingo du berak finantzatutako inbertsioagatik, eta inbertsioak zergaldian ekarri dion errentaren %5 izango da muga. Koproduttore finantzarioa izango da aurreko paragrafoan adierazitako pelikulen produkzioan esku hartu eta produkzioaren kostu osoaren %10etik %25era bitarteko diru baliabideak bakarrik jartzen dituen, pelikula horien ustiapenak dakartzan diru sarreretan parte hartzeko eskubidearen truke.

Kenkari hauek filmaren produkzioa amaitzen den zergalditik aurrera egingo dira. Zergaldi horretan egin ez diren kenkariak hurrengo bost urte jarraituetan amaitzen diren zergaldietako likidazioetan aplikatu ahal izango dira. Horrelakoetan, apartatu honetan aipatu den %5eko muga kenkaria egiten den zergaldian koprodukzioa dela eta lortzen den errentaren gainean kalkulatu da.

- Liburugintzan inbertitzeak %5eko kenkaria izango du, serieko produkzio industrialaren aurretik euskarri fisiko bat egiteko aukera ematen badute.

12.6.1.3 Kenkaria ikerketa eta garapen jarduerak egiteagatik.

Zenbatekoa da kenkaria?

Ikerketa eta garapen jarduerengatik zergaldian izandako gastuek %30eko kenkaria izango dute. Gainera, ekitaldian izandako gastuak aurreko bi urteetako bategi bestekoa baino handiagoak badira, %30a bategi besteko horretaraino aplikatuko da, eta bategi besteko horren gainean dagoen soberakinari %50eko kenkari osagarria egin ahal izango zaio.

Gainera, zergaldian izandako gastuek beste %20eko kenkaria izango dute honako gastu hauek direnean:

- a) Entitateko langileria gastuak, bakar-bakarrik ikerketa eta garapen jarduerari, edota berrikuntzako, lotuta dauden ikerlari kualifikatuak dagozkien.
- b) Ikerketa eta garapen proiektuetan egindako gastuak, hauekin kontratatuta daudenean: unibertsitateekin, ikerkuntzako organismo publikoekin edo berrikuntza eta teknologia zentroekin, Berrikuntza eta teknologia zentroi buruzko abenduaren 20ko 2.609/1996 Errege Dekretuaren arabera horrela aitortu eta erregistratuta daudenean, eta, orobat, Eusko Jaurlaritzaren urriaren 1eko 221/2002 Dekretuak araututako Euskal Teknologia Sarean sartutako entitateekin. Azken dekretu horrek egunean jarri zituen Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Sarea arautzeko oinarriak.

Ibilgetu material eta ukiezineko elementuetan egindako inbertsioen %10, ondasun higiezinak eta terrenoak kanpoan utzita, baldin eta bakar-bakarrik ikerketa eta garapen jarduerari, edota berrikuntzako, atxikita badaude.

Zer da ikerketa eta garapen jarduerak?

- Jakintza berriak aurkitzeko eta zientzian edo teknologian goi ulerkuntza bilatzeko egiten den “**oinarriko ikerkuntza**” edo azterlan original eta planifikatua, betiere merkataritza edo industria helburuetatik kanpokoa.
- Jakintza berriak aurkitzeko egiten den “**ikerkuntza aplikatua**” edo azterlan original eta planifikatua, betiere ezagutza horiek produktu, prozesu edo zerbitzu berriak garatzen edo lehendik daudenak nabarmen hobetzen erabiltzeko bada.
- Ikerkuntza aplikatuaren emaitzen “**garapen esperimental**” edo produktu, prozesu edo zerbitzu berrien plan, eskema edo diseinu batean aplikatutako ikerkuntzaren gauzatzea, edo emaitza horien hobekuntza nabarmena, bai eta merkaturatu ezin diren prototipoen sorrera eta hasierako erakusketarako proiektuak edo proiektu aitzindariak ere, baldin eta aplikazio industrialetarako edo merkataritzako ustiapenerako bihurtu edo erabili ezin badira.
- **Software** aurreratuaren sorkuntza, baldin eta horrek aurrerapen zientifikoa edo teknologiko nabarmena bada, dela teorema eta algoritmo berriak garatuz dela sistema eragile eta lengoia berriak sortuz, edota pertsona desgaituak informazioaren gizarteko zerbitzuetara sartzeko egiten bada. Softwarearekin erlazionatuta dauden ohiko edo betiko jarduerak hortik kanpo geratzen dira.

Zer hartzen da ikerketa eta garapen gastutzat?

Zergadunak egindakoak, jarduerari atxikitako ondasunen amortizazioak barne, baldintza hauek betetzen badira:

- Ikerketa eta garapen jarduerari zuzenean lotutako gastuak izatea.
- Jarduera horiek egiteko benetan erabiltzea.
- Proiektuak indibidualizatuta agertzea.

Europar Batasuneko edo Europako Espazio Ekonomikoko beste estatu batzuetan egindako jardueri dagozkien ikerkuntza eta garapen gastuek ere kenkarirako eskubidea izango dute.

Europar Batasunekoak edo Europako Espazio Ekonomikokoak ez diren estatuetan egindako jardueren gastuei dagokienez, kenkarirako eskubidea ere izango dute, baldin eta ikerkuntza eta garapeneko jarduerak nagusia Europar Batasuneko estatu batean egiten bada eta gastuak inbertsio osoaren %25 baino handiagoak ez badira.

Ikerkuntza eta garapeneko gastutzat hartuko dira, era berean, jarduerak horiek Europar Batasuneko edo Europako Espazio Ekonomikoko estatu batean egiteko asmoz zergadunaren aginduz ordaindutako kopuruak, dela berak zuzenean dela beste entitate batzuekin batera.

12.6.1.4. Kenkaria berrikuntza jarduerak egiteagatik.

Honako hau hartzen da berrikuntzat: produktu berriak (ondasun edo zerbitzuak) edo prozesu berriak zein nabarmenki hobetuak ezartzea, eta marketing metodo berriak edo antolaketa eredu berriak abian jartzea. Errealitatea auzitan jartzea eta eraldatzea ahalbidetzen duen jarrera da gaitasun horren oinarria.

Honako hauek dira berrikuntzaren jarduketako eremuak: produktua/zerbitzua, prozesuak, antolaketa, pertsonak, merkatua eta negozio ereduak. Berrikuntza teknologikoa produktu/zerbitzuaren arloari eta prozesuaren arloari eragiten die batez ere. Teknologikoa ez den berrikuntzak, berriz, gainerako arloei eragiten die.

Berrikuntza teknologikoa:

Zenbatekoa da kenkaria?

Berrikuntza teknologikoko jarduerengatik zergaldian egindako gastuek %20ko kenkaria izango dute, horien xedea ondorengo hau izan bada:

- a) Ondoko hauekin kontratatutako proiektuak: unibertsitateekin, ikerkuntzako organismo publikoekin edo berrikuntza eta teknologia zentroekin, Berrikuntza eta teknologia zentroi buruzko abenduaren 20ko 2.609/1996 Errege Dekretuaren arabera horrela aitortu eta erregistratuta daudenean, eta, orobat, Eusko Jaurlaritzaren urriaren 1eko 221/2002 Dekretuak araututako Euskal Teknologia Sarean sartutako entitateekin. Azken dekretu horrek egunean jarri zituen Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Sarea arautzeko oinarriak.
- b) Produktu prozesuaren diseinu industrialak eta ingeniari-tza. Horien barruan sartuko dira produktu bat fabrikatu, probatu, instalatu eta erabiltzeko beharrezkoak diren deskripzio elementu, zehaztapen tekniko eta funtzionamendu ezaugarriak definituko dituzten plano, marrazki eta euskarriak sortu eta elaboratzea, eta ehunen lagindegia prestatzea.
- c) Teknologia aurreratua eskuratzea patente, lizentzia, know-how eta diseinu moduan. Zergadunarekin zer ikusia duten pertsona edo entitateei ordaindutako kopuruak ez dute kenkarirako eskubiderik emango. Kontzeptu honi dagokion oinarria ezin da izan milioi bat eurotik gorakoa.

Berrikuntza jarduerak egiteagatik zergaldian izandako gastuak handiagoak badira aurreko bi urteetan jarduerak mota horietarako egindako gastuen batez bestekoa baino, aurreko letretan ezarritako portzentajeak batez besteko horretaraino aplikatuko dira. Aldiz, batez besteko horretatik gorako soberakinari %20 gehituta aplikatuko zaizkio portzentaje horiek.

Aurreko paragrafoetan xedatutakoaren arabera egokia den kenkariaren gain, %20ko beste kenkari bat egingo da entitateko lan-

gileria gastuengatik, ikerkuntza, garapen edota berrikuntza jarduerari oso-osorik lotutako ikertzaile kualifikatuei dagozkieenak.

Ibilgetu material eta ukiezineko elementuetan egindako inbertsioen kasuan –ondasun higiezinak eta terrenoak kanpoan utzita–, kuota likidoak %10eko kenkaria izango du, betiere elementu horiek berrikuntza jarduerari edota ikerkuntza eta garapen jarduerari bakarrik atxikita badaude.

Zer da berrikuntza teknologikoa?

- Produktu edo produktzio prozesu berriak lortzeko edo jadanik daudenak teknologikoki nabarmen hobetzeko egiten den jarduerari esaten zaio horrela. Jarduera horren barruan sartuko da produktu edo prozesu berriak plan, eskema edo diseinu batean gauzatzea, bideragarritasun azterketak egitea, prototipoak sortzea eta hasierako erakusketarako proiektuak edo proiektu aitzindariak eta ehunen lagindegia egitea, bai eta aplikazio industrialerako edo merkataritzako ustiapenerako bihurtu edo erabili daitezkeenak ere.
- Diagnostiko teknologikoko jarduerak ere haren barruan sartzen dira unibertsitateek, ikerkuntzako organismo publikoek, berrikuntza eta teknologia zentroek (hala aitortu eta erregistratuta badaude) eta Teknologiaren Euskal Sarean erregistratutako entitateek egiten dituztenean soluzio teknologiko aurreratutako identifikatu, definitu eta orientatzeko asmoz, horien emaitzak zehazki direla ere.

Zer hartzen da berrikuntza teknologikoko gastutzat?

Zergadunak egiten dituenak, baldintza hauek betetzen badira:

- Gastu horiek berrikuntza teknologikoko jarduerekin zuzenean lotuta egotea.
- Jarduera horiek egiteko benetan erabiltzea.
- Proiektuak indibidualizatuta agertzea.

Europar Batasuneko edo Europako Espazio Ekonomikoko ibeste estatu batzuetan egindako jardueri dagozkien berrikuntza teknologikoko gastuek ere kenkarirako eskubidea izango dute.

Europar Batasunetik edo Europako Espazio Ekonomikotik kanpoko estatuetan egindako jardueren gastuei dagokienez, kenkarirako eskubidea ere izango dute, baldin eta berrikuntza teknologikoko jarduerak nagusia Europar Batasuneko edo Europako Espazio Ekonomikoko estatu batean egiten bada eta gastuen zenbatekoa inbertsio osoaren %25 baino handiagoa ez bada.

Berrikuntza teknologikoko gastutzat hartuko dira, era berean, Europar Batasuneko edo Europako Espazio Ekonomikoko estatu batean jarduerak horiek egiteko ordaindutako kopuruak, betiere zergadunaren aginduz ordaindu badira, dela banaka dela beste entitate batzuekin batera.

Berrikuntza ez-teknologikoa:

Zenbatekoa da kenkaria?

Berrikuntza ez-teknologikoko jarduerengatik zergaldian egindako gastuek %15eko kenkaria izango dute, horien xedea ondorengo hau izan bada:

- a) Ondoko hauekin kontratatutako proiektuak: unibertsitateekin, ikerkuntzako organismo publikoekin edo berrikuntza eta teknologia zentroekin, Berrikuntza eta teknologia zentroi buruzko abenduaren 20ko 2.609/1996 Errege Dekretuaren arabera horrela aitortu eta erregistratuta daudenean, eta, orobat, Eusko Jaurlaritzaren urriaren 1eko 221/2002 Dekretuak araututako Euskal Teknologia Sarean sartutako entitateekin. Azken dekretu horrek egunean jarri zituen Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Sarea arautzeko oinarriak.

- b) Kasuan kasuko jakintza arloan adituak diren zerbitzu aurreratuen enpresekin kontratatutako proiektuak.

Aurreko paragrafoetan xedatutakoaren arabera egokia den kenkariaren gain, %20ko beste kenkari bat egingo da entitateko langileria gastuengatik, ikerkuntza, garapen edota berrikuntza jarduerari oso-osorik lotutako ikertzaile kualifikatuei dagozkienean.

Ibilgetu material eta ukiezinako elementuetan egindako inbertsioen kasuan –ondasun higiezinak eta terrenoak kanpoan utzita–, kuota likidoak %10eko kenkaria izango du, betiere elementu horiek berrikuntza jarduerari edota ikerkuntza eta garapen jarduerari bakarrik atxikita badaude.

Zer da berrikuntza ez-teknologikoa?

Hona hemen zer jarduera sartzen diren teknologikoa ez den berrikuntzan:

berrikuntzarako diagnostikoak eta planak egitea, berrikuntza kudeatzeko sistemak ezartzea, zerbitzu enpresek pertsonen kudeaketari buruzko esperientzia aurreratuak ezartzeko lanak egitea, enpresaren kudeaketa nabarmen aldatzea dakarten antolaketa eredu berriak hartzea, merkaturako kokatzeko eta jarduteko teknika, metodo eta prozedura berritzaileak aplikatzea, eta enpresa ulertu, eratu eta bideratzeko modu berria, hau da, negozio eredu berria, hartzea.

Zer hartzen da berrikuntza ez-teknologikoko gastutzat?

Berrikuntza ez-teknologikoko gastutzat hartzen dira zergadunak proiektuak banatuta berriaz egiten dituenak, baldin eta artikulu honetan aipatutako jarduerari zuzenean lotuta badaude eta benetan jarduera horiek garatzeko aplikatzen badira.

12.6.1.3 eta 12.6.1.4 apartatuertarako oharra: Zer ez da hartzen ikerketa eta garapen jardueratzat edo berrikuntza jardueratzat?

- Berekin berritasun zientifiko edo teknologiko esanguratsurik ez dakarten jarduerak. Bereziki, hauek: produktu edo prozesuen kalitatea hobetzeko ohiko ahaleginak egitea, lehendik dagoen produktu bat edo produkzio prozesu bat bezeroak edo araudi aplikagarriak ezarritako beharrezkoak egokitzea, aldizkako edo denboraldiko aldaketak egitea, eta lehendik dauden produktuetan antzeko beste batzuetatik bereizteko aldaketa estetiko edo txikiak egitea, salbu eta oso berrikuntza garrantzitsua egiteko erronka justifikatzen dutenean.
- Industria produzitu, zerbitzuak hornitu edo ondasun eta zerbitzu banatzeko jarduerak. Bereziki, ondoko hauek sartzen dira: produkzio jardueraren planifikatzea; produkzioa prestatu eta abian jartzea, barne hartuta lan tresnen doikuntza eta berrikuntza teknologikoari buruzko 12.6.1.4. apartatuen azalduakoez bestelako jarduerak; ikerkuntza eta garapen jarduerak edo berrikuntza jarduerak bezala sailkatutako jarduerari atxikita ez dauden produkzioarako instalazio, makina, ekipa eta sistemak eranstea edo aldatzea; etendako produkzio prozesuetako arazo teknikoak konpontzea; kalitatearen kontrola eta produktu eta prozesuen normalizazioa; gizarte zientzien alorreko prospekzioa eta merkatu azterketak; merkaturatzeko sareak edo instalazioak ezartzea; jarduerari horien loturiko langileak trebatu eta prestatzea.
- Produktua konplexutasun industrialik gabe aldatzen duten proiektuak.
- Erakundearen ikurra edo nortasuna kudeatzea.
- Plan estrategikoa edo antzekoak prestatzeko eta plan horien berrikuspenak egiteko aholkularitza.
- Plangintzako pakete informatikoa gauzatzeko proiektuak (ERP eta antzekoak).

- Mineral eta hidrokarburoen miaketa, zundaketa edo prospekzioa.

ERNE: Kenkari hauek aplikatzeko, zergadunek legez erabakitzen den organoak egindako txosten arrazoitua aurkeztu dezakete, zergadunaren jarduerak ikerkuntza eta garapen bezala edo berrikuntza bezala –hurrenez hurren– kalifikatzeko eskatzen diren betebeharrak zientifiko eta teknologikoak betetzeari buruz. Kasu batean zein bestean, aurreko zazpi paragrafoetan xedatutakoa hartu beharko da kontuan. Esandako txostenean, jarduerari horiei egotzitako gastu edo inbertsioen zenbatekoa zehaztu beharko da.

12.6.1.5 Kenkariak garapen iraunkorra, ingurumenaren zaintza eta hobekuntza eta energia iturrien aprobetxamendu eraginkorrago lortzera bideratutako proiektuekin loturiko inbertsio eta gastuengatik.

Teknologia Garbien Euskal Zerrenda:

Zenbatekoa da kenkaria?

- Eusko Jaurlaritzako Lurralde Antolamendu eta Ingurumen sailburuaren Agindua, Teknologia Garbien Euskal Zerrenda onartzekoak, aipatzen dituen ekipa osoetan egindako inbertsioengatik %30eko kenkaria aplikatzen da.

Baldintzak

- Kenkarirako eskubidea eduki ahal izateko, Teknologia Garbien Euskal Zerrenda onartzen duen Agindua definitutako ekipa osoetan inbertitu behar da.
- Inbertsio horiek ibilgetu materialeko aktibo berrietan egin beharko dira, eta enpresaren jardueraren kutsagarritasuna murriztu eta zuzentzea izan beharko dute berezko helburu.
- Finantza errentamenduko erregimenean egindako inbertsioak kengarriak izango dira.
- Kenkaria subjektu pasiboak aplikatuko du, eta Zerga Administrazioak hala eskatzen badiu, ziurtagiri bat aurkeztu beharko du, Eusko Jaurlaritzako dagokion Sailak emana, egindako inbertsioak Eusko Jaurlaritzako Lurralde Antolamendu eta Ingurumen sailburuaren Agindua, Teknologia Garbien Euskal Sarea onartzekoak, aipatzen dituen ekipa osoetan burutu direla frogatzeko.
- Inbertsioa izan duten aktiboek edo ondare elementuek gutxienez bost urtez (edo, ondasun higigarriak badira, hiru urtez) egon beharko dira funtzionatzen eta ingurumenaren artapen eta hobekuntzari lotuta, haien balio bizitza laburragoa denean salbu. Tarte horretan ezin dira eskualdatu, errentan eman edo hirugarrenek erabiltzeko laga, justifikatutako galerak daudenean izan ezik. Dena den, inbertsioaren xede diren aktiboak epe laburragoan egon daitezke funtzionamenduan, betiere hiru hilabete epean haien lekua kenkari hau aplikatzeko baldintzak betetzen dituzten beste batzuek hartzen badute.
- Epe horretan zergadunak inbertsioaren xede diren ondasunak desafektatu, laga, errentan eman edo saltzen baditu, horrek berarekin ekarriko du kenkaria aplikatzean bere unean ordaindu ez zituen kuotak derrigorrez ordaindu behar izatea dagozkion berandutza interesekin batera. Ezarritako obligazioa bete ez den ekitaldian egingo da ordainketa.
- Nolanahi ere, iritziko da ez dagoela desafektaziorik inbertsioaren xede diren ondasunak alokatu edo hirugarrenei erabiltzeko laga zaizkienean, ondoko hiru baldintzak betetzen badira: zergadunak, ustiapen ekonomiko

bat dela medio, aktiboak alokatzen edo hirugarrenei erabiltzeko lagatzen jardutea, ondasun horien errentari edo lagapen-hartzaileekin loturarik ez izatea, sozietateen gaineko zergaren araudiko 16. artikuluan azaldutako zentzuan, eta finantza errentamenduko eragiketak ez izatea.

- Orobat, ulertuko da ez dagoela desafektaziorik kenkari honetara bildutako aktiboak hirugarrenei laga zaizkienean legeak hala aginduta.
- Ez da kenkaria egiteko eskubiderik izango inbertsio berei beste zerga onura batzuk aplikatzen zaizkienean, honako hauek izan ezik:
  - Amortizazio askatasuna.
  - Amortizazio azkartua.
- Kenkari hau bateraezina da jarraian arautzen denarekin.

Kutsaduraren eragina murriztu eta zuzentzeko inbertsioak: Zenbatekoa da kenkaria?

%15 kentzen da inbertsioak honako hauek direnean:

1. Ibilgetu ukiezinako aktibo berriak eta Euskal Herriko organismo ofizialek onartutako proiektuen ondorioz ekitaldian kutsatu diren lurzorua garbitzeko gastuak.
2. Ibilgetu materialeko aktibo berrietan egindako inbertsioak, ondoren adierazten diren helburuetako bat edo batzuk dituzten proiektuak gauzatzeko beharrezkoak badira, betiere garapen iraunkorraren eta ingurumenaren babes eta hobekuntzaren arloan:
  - a) Hondakinak minimizatzea, berrerabiltzea eta balioztatzea.
  - b) Mugikortasuna eta garraio iraunkorra.
  - c) Naturagunetako ingurumena leheneratzea, konpentsazio neurriak edo bestelako borondatezko ekintzak gauzatzearen ondorioz.
  - d) Ur kontsumoa minimizatzea eta ura araztea.
  - e) Energia berriztagarriak erabiltzea eta energia eragin-kortasunez baliatzea.

Baldintzak

- Aurreko 1. puntuan aipatzen den kenkaria zergadunak aplikatuko du. Horretarako, Zerga Administrazioak eskatzen dienean, ziurtagiri bat aurkeztu beharko du, Eusko Jaurlaritzako dagokion Sailak emana, frogatuta uzteko 1. puntu horretan ezarritako baldintzak betetzen direla.
- Aurreko 2. puntuan aipatzen den kenkaria zergadunak aplikatuko du. Horretarako, eta Zerga Administrazioak hala eskatzen dionean, Gipuzkoako Foru Aldundian edo Eusko Jaurlaritzan ingurumen arloan eskumena duen departamentuaren ziurtagiria aurkeztu behar du, inbertsioek 2. puntu horretan ezartzen diren baldintzak betetzen dituztela frogatzeko.
- Finantza errentamenduko erregimenean egindako inbertsioak kengarriak izango dira.
- Inbertsioa izan duten aktiboek edo ondare elementuek gutxienez bost urtez (edo, ondasun higarriak badira, hiru urtez) egon beharko dira funtzionatzen eta ingurumenaren artapen eta hobekuntzari lotuta, haien balio bizitza laburragoa denean salbu. Tarte horretan ezin dira eskualdatu, errentan eman edo hirugarrenek erabiltzeko laga, justifikatutako galerak daudenean izan ezik. Dena den, inbertsioaren xede diren aktiboak epe laburragoan egon daitezke funtzionamenduan, betiere hiru hilabete-

ko epean haien lekua kenkari hau aplikatzeko baldintzak betetzen dituzten beste batzuek hartzen badute.

- Epe horretan zergadunak inbertsioaren xede diren ondasunak desafektatu, laga, errentan eman edo saltzen baditu, horrek berarekin ekarriko du kenkaria aplikatzean bere unean ordaindu ez zituen kuotak derrigorrez ordaindu behar izatea dagozkion berandutza interesekin batera. Ezarritako obligazioa bete ez den ekitaldian egingo da ordainketa.
- Nolanahi ere, iritziko da ez dagoela desafektaziorik inbertsioaren xede diren ondasunak alokatu edo hirugarrenei erabiltzeko laga zaizkienean, ondoko hiru baldintzak betetzen badira: zergadunak, ustiapen ekonomiko bat dela medio, aktiboak alokatzen edo hirugarrenei erabiltzeko lagatzen jardutea, ondasun horien errentari edo lagapen-hartzaileekin loturarik ez izatea, sozietateen gaineko zergaren araudiko 16. artikuluan azaldutako zentzuan, eta finantza errentamenduko eragiketak ez izatea.
- Orobat, ulertuko da ez dagoela desafektaziorik kenkari honetara bildutako aktiboak hirugarrenei laga zaizkienean legeak hala aginduta.

Ez da kenkaria egiteko eskubiderik izango inbertsio berei beste zerga onura batzuk aplikatzen zaizkienean, honako hauek izan ezik:

- Amortizazio askatasuna.
- Amortizazio azkartua.

12.6.1.6 Kenkaria lanbide heziketako gastuengatik

Zenbatekoa da kenkaria?

Lanbide heziketako jardueretan egindako gastuek **%10eko** kenkaria dute.

OHSAS 18001 ziurtagiria lortzeko (lan arriskuen prebentziorako kudeaketa sistema bat ezartzeko arau orokorre buruzkoa) zergaldian izan diren gastuengatik **%10eko** kenkaria egingo da. Langileak lan arriskuen prebentzio alorrean trebatzeko entitateak egiten dituen gastuei ere aplikatzen zaie kenkaria.

Gainera, ekitaldian izandako gastuak aurreko bi urteetako enbetez bestekoa baino handiagoak badira, **%10** kentzeaz batera, beste kenkari gehigarri bat egingo da, hain zuzen ere, honako hau: ekitaldiko gastuei aurreko bi urteetako gastuen batez bestekoa kentzetik ateratzen denaren **%15ekoa**.

Zer da lanbide heziketa?

Lanbide heziketat hartzen da enpresa batek zuzenean edo hirugarrenen bitartez langileak eguneratu, trebatu edo birziklartzeko sustatzen dituen prestakuntza jarduerak guztiak, haien jardueragatik edo lanpostuen ezaugarriengatik beharrezkoak direnean.

ERNE: ez dira inolaz ere lanbide heziketako gastuak izango Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren araudian lan pertsonalaren etekintzat hartzen direnak.

Kenkari hau egingo da, baita ere, entitateak bere langileak teknologia berrietan trebatzeko egindako gastuengatik. Gastu horien artean honako hauek sartzen dira: interneteko konexioa egin, erraztu edo finantzatzeko gastuak, eta ekipo informatikoak dohainik edo prezio beheratuarekin erosteko gastuak edo diru laguntzak jasotzeagatik sortutako gastuak, baita langileek lantokiz eta ordutegiz kanpo erabili ahal dituztenean ere. Apartatu honetan aipatutako gastuak langileen prestakuntza gastutzat hartuko dira zergaren ondorioetarako, eta ez dute langilearentzako lan etekinik ekarriko.

12.6.1.7 Kenkaria enpresen gizarte aurreikuspeneko tresna gisa diharduten gizarte aurreikuspeneko sistemetara enpresak egindako ekarpenengatik.

Zenbatekoa da kenkaria?

Zergadunak %10 kendu dezake enpresariak langileen alde egoztitako kontribuzio edo ekarpenengatik. Langile bakoitzeko ekarpenaren muga 8.000,00 eurokoa izango da urteko.

Muga

Langile bakoitzeko ekarpenengatik gehienez egin daitekeen kenkaria 8.000,00 eurokoa da urteko.

Baldintzak

- Kontribuzio edo ekarpenak gizarte aurreikuspeneko tresna gisa diharduten enpleguko pentsio planei, enpresen gizarte aurreikuspeneko planei, Europako Parlamentuak eta bertako Kontseiluak 2003ko ekainaren 3an enplegu pentsioen jardueri eta fondo ikuskapenei buruz onartutako 2003/41/EE Zuzentarauak jasotako pentsio planei, gizarte aurreikuspeneko mutualitatei edo borondatezko gizarte aurreikuspeneko entitatei egin behar zaizkie, eta zergadunak haien sustatzaile edo bazkide babesle izan behar du.
- Kontribuzioek edo ekarpenek langileen kolektibo osoarentzat izan behar dute.
- Kenkari hau ezin da aplikatu kontribuzioak egiteko garaian pentsio planak eta fondoak arautzen dituen Legearen testu bateratuko laugarren, bosgarren eta seigarren xedapen iragankorretan ezarritako araubide iragankorrari jarraitu bazaio, edo martxoaren 18ko 3/2003 Foru Arauak, Errenta Zerga, Sozietateen gaineko zerga, Ez-egoiliarren Errentaren gaineko zerga, Ondarearena, Oinordetza eta Dohaintzena. eta Ondare Eskualdaketen eta Egintza Juridiko Dokumentatuena aldatzekoak, bosgarren xedapen gehigarrian dioena aplikatu bada.
Orobat, ez da aplikatuko enplegua murrizteko espediente baten ondorioz langileekin hartutako konpromisoen kasuan.

12.6.1.8 Kenkaria enplegua sortzeagatik.

Zenbatekoa da kenkaria?

4.900,00 euro kendu daitezke zergaldian mugagabeko lan kontratuaz kontrataturiko pertsona bakoitzagatik.

Kopuru hori 4.300,00 euro handiagoa izango da, baldin eta kontratatutako pertsona lan merkatura sartzeko zailtasun bereziak dituzten taldeetako bada, Euskal Autonomia Erkidegoan indarrean dagoen araudian xedatutakoaren arabera.

Lanaldi partzialeko kontratua duten langileen kasuan, kenkariaren zenbatekoa langileak lanaldi osoarekiko egiten duen lan denboraren arabera kalkulatu da.

Kenkari hau aplikatzeko, beharrezkoa izango da mugagabeko lan kontratua duten langileen batez besteko kopurua aurreko zergaldiko baino handiagoa izatea, eta kopuru hori bere horretan mantentzea kenkarirako eskubidea sortu den zergaldia amaitu eta ondorengo bi zergaldietan.

Batez besteko langile kopurua kalkulatzeko, lanaldi partzalean eta urte naturala baino laburragoko aldiatarako kontrataturiko langileak, benetan egindako lan orduen kopuruaren proportzioan konputatuko dira.

12.6.1.9 Kenkaria berdintasun planak egin eta ezartzeagatik.

Zergadunak %15 kendu dezakete berdintasun planak egin eta ezartzeko gastuengatik, betiere martxoaren 22ko 3/2007 Lege

Organikoak, emakumeen eta gizonen arteko berdintasun eraginkorrari buruzkoak, ezarritako planak badira.

12.6.1.10 Apartatu honetan aztertutako kenkarietarako baterako arauak

Aurreko kenkariak aplikatzeko mugak

Sozietateen gaineko Zergaren araudian jasotzen diren zerga onurak Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren foru arauan ezarrita dauden muga eta portzentaje berdinekin aplikatuko dira. Hala ere, esan behar da muga horiek Errenta Zergaren kuota osoari aplikatuko zaizkiola jarduera ekonomikoen etekinek –zuzeneko zenbatespenaren metodoan kalkulatuak– osatutako oinarri ezargarri orokorraren zatiarekin bat datozenean.

Jarraian aipatzen diren kenkariaren batura **ezin da**, kasu honetan, **kuota osoaren %45 baino handiagoa izan**:

- Kenkaria aktibo ez-korronte berrietan inbertitzeagatik.
- Kenkaria berrikuntza ez-teknologikoko jarduerengatik.
- Kenkaria kultur ondarea babestu eta zabaltzeko jarduerengatik eta zinemagintzan nahiz liburugintzan inbertitzeagatik.
- Kenkaria garapen iraunkorra, ingurumenaren zaintza eta hobekuntza eta energia iturrien aprobetxamendu eraginkorragoa lortzera zuzentzen diren proiektuekin loturiko inbertsio eta gastuengatik.
- Kenkaria lanbide heziketako gastuengatik.
- Kenkaria enpresen gizarte aurreikuspeneko tresna gisa diharduten gizarte aurreikuspeneko sistemetara enpresak egindako ekarpenengatik.
- Kenkaria enplegua sortzeagatik.
- Kenkaria berdintasun planak egin eta ezartzeagatik.

Honako kenkari hauek, ordea, **ez dute muga hori**:

- Kenkaria ikerkuntza eta garapen jarduerengatik.
- Kenkaria berrikuntza teknologikoko jarduerengatik.

Kuota osoa txikiegia izateagatik aplikatzen ez diren kenkariak

Kuota osoa txikiegia izateagatik aplikatzen ez diren kenkariak, hurrengo bost urte jarraituetan amaitzen diren zergaldietako aitopenetan aplikatu ahal izango dira, baina muga berdinak errespetatuz beti.

Kenkari hauek aplikatzean kontuan hartu beharreko beste alderdi batzuk

Hitzartutako kontraprestazio osoa sartuko da kenkariaren oinarrian, interesak, zeharkako zergak eta horien errekarguak kanpo utzita, horiek ez baitira konputatuko haren barruan, aktiboak edo, hala badagokio, gastuak baloratzeko kontuan hartzea eragotzi gabe.

Aurreko paragrafoan xedatutako hala izanik ere, sortzen diren kostuak baldin badatoz aipatutako kenkariak aplikatzeko eskubidea ematen duten aktiboak desegiteak dakartzen obligazioengatik, kostu horiek ez dira sartuko 12.6.1 puntuan aurreikusitako kenkariaren oinarrian, kontuan izan gabe aktiboak baloratzeko aintzat hartzen diren edo ez.

Errentamendu operatiboen kasuan, errentatzaileak errentan eman duen edo erabiltzeko laga duen elementuan inbertsio bat egiteagatik agerian jartzen diren aktiboek ez dute kenkari hauek aplikatzeko eskubiderik emango.

Kenkariaren oinarria, horrela kalkulatu, ezin izango da izan merkatuan egoera normalean eta pertsona independenteen artean adostuko zen prezioa baino handiagoa.

Inbertsioak ondasun higiezinak badagozkie, lurzuaren balioa betiere kenkariaren oinarritik kanpo utziko da.

Halaber, aipatutako oinarritik kendu egingo da, hala badagokio, lehen aipatutako kenkariei dagozkien inbertsioetarako edo jardueren sustapenerako jasotako kapital nahiz ustiapen diru laguntzen gainean ondoko portzentajea aplikatuta ateratzen den zenbatekoa: 100en eta zergadunari aplikatzekoa zaion zerga tasaren arteko diferentzia.

Aipatutako kenkarien oinarriaren barruan sartzen diren kopuru guztiak ibilgetu moduan edo, hala badagokie, gastu moduan kontabilizaturik egon beharko dira, Kontabilitate Plan Orokorreko arauari jarraituz.

Oro har, inbertsioak egindakotzat joko dira funtzionamenduan jartzen diren ulean.

Hala ere, epe luzerako inbertsioetan (hamabi hilabete baino gehiago igaro direnean ondasunak enkargatu zirenetik eskuan izan arte) zergadunak erabaki dezake inbertsioa ordainketak egin ahala eta horien zenbatekoaz egindakotzat ematea, inbertsio ondasunen hornitzailearekin kontratua sinatu zen egunean indarrean zegoen kenkarien arabidea aplikatuz.

Aukera horretaz baliatuz gero, inbertsio guztiari aplikatuko zaio irizpide hori.

Aukera horretaz baliatu nahi duen zergadunak Ogasun eta Finantza Departamentuari emango dio horren berri, hilabeteko epearen barruan, kontratuaren datatik aurrera. Jakinarazpenean, kontratatutako inbertsioaren zenbatekoa zehaztu beharko du, baita ondasunak entregatu eta ordaintzeko egutegia ere. Era berean, jakinarazpen horri kontratuaren kopia erantsi beharko zaio.

Bestalde, apartatu honetan aztertutako kenkarien xede diren aktibo edo ondare elementuek gutxienez bost urtez egon behar dute funtzionatzen zergadun beraren enpresan, kenkari bakoitzean aurreikusitako helburuei atxikita, (ondasun higigarriak badira, hiru urtez), ondasun horien balio bizitza laburragoa denean salbu. Tarte horretan ezin dira eskualdatu, errentan eman edo hirugarrenek erabiltzeko laga, justifikatutako galerak daudenean izan ezik. Elementu horiek desatxiki, eskualdatu, alokatu edo lagatzeak, edo adierazitako epea amaitu baino lehenago ezarritako helburuetatik desatxikitzeak, bere garaian egindako kenkariengatik ordaindu ez ziren kuota –dagozkion berandutza interesekin– ordaintzeko beharra ekarriko du. Berandutza interesak, egoera hori gertatzen den ekitaldiko autolikidaziotik ateratzen den kuotari gehitu beharko zaizkio.

Aurreko paragrafoan xedatutakoa gorabehera, kenkarigai den inbertsioa gauzatzen den aktiboak hartan ezarritako epea baino denbora gutxiagoz egon daitezke, baldin eta haien orde, hiru hilabeteko epean, kenkarirako eskubidea kreditatzen duten betebeharrak eta baldintzak betetzen dituzten beste batzuk ipintzen badira.

Nolanahi ere, iritziko da ez dagoela afektaziorik inbertsioaren xede diren ondasunak alokatu edo hirugarrenei erabiltzeko laga zaizkienean, ondoko hiru baldintzak betetzen badira: zergadunak, ustiapen ekonomiko bat dela medio, aktiboak alokatzen edo hirugarrenei erabiltzeko lagatzen jardutea, ondasun horien errentari edo lagapen-hartzaileekin loturirik ez izatea, sozietateen gaineko zergaren araudiko 16. artikuluan azaldutako zentzuan, eta finantza errentamenduko eragiketarik ez izatea.

Gastu edo inbertsio berak ezin du berarekin ekarri kenkaria jarduera bati baino gehiagori aplikatzea, ez eta jarduera berean kenkari desberdinak aplikatzea ere.

Hemen aztertutako kenkariak bateraezina izango dira inbertsio eta gastu berekin loturiko beste edozein zerga onurarekin, amortizatze askatasunari eta amortizazio azkartuari dagokien izan ezik.

12.6.2 Kenkaria langileek enpresan parte hartzeagatik

Zenbatekoa da kenkaria?

Zergadunak %10eko kenkaria egin dezakete, 1.800,00 euroko mugarekin, lana egiten duten entitateko edo bere sozietate taldeko beste edozein enpresako akzioak edo partaidetzak erosi edo harpidetzeko zergaldian zehar dirutan jarritako kopuruengatik.

Baldintzak

- Baloreak ezin dira negoziatu merkatuta arautuetan.
- Entitateek enpresa txiki edo ertainak izan behar dute, Sozietateen gaineko Zergaren araudian xedatutakoaren arabera.
- Merkataritza Kodearen 42. artikuluan aurreikusitako sozietate taldeen kasuan ere aplikatu ahal izango da kenkari hau taldeko beste edozein sozietateren akzioak edo partaidetzak erosterakoan, beti ere, aurreko bi letretan aurreikusitako baldintzak betetzen direnean.
- Akzio edo partaidetzak eskuratzeko edo harpidetzeko eskaintza egin behar zaie enpresak, enpresa taldeak edo azpitaldeek langileen partehartzea bultzatzeko abian jarritako planean aurreikusten diren kategoria edo kolektiboetako langile guztiak. Plan horrek hainbat baldintza bete behar ditu.
- Langile bakoitzak –eta honekin batera, ezkontideak, maiatzaren 7ko 2/2003 Legearen arabera eraturako itzuli lagunak edo laugarren mailarainoko senideek, hauek barne– ezin dute, zuzenean edo zeharka, %5etik gorako partaidetza eduki entitate horretan edo taldeko beste edozeinetan.
- Kenkari honetarako eskubidea ematen duten akzioak edo partaidetzak gutxienez bost urtez eduki behar dira zergadunaren-langilearen ondarean. Zergadunak ez badu epe hori betetzen, bidegabe egindako kenkariak itzuli beharko ditu eta dagozkion berandutza interesak ordaindu, non eta epea ez betetzeko arrazoia ez den enpresa likidatu dela prozedura konkurtsal baten ondorioz. Kopuru hori epea bete ez den ekitaldiko kuota diferentzialari gehituko zaio. Alabaina, zergadunak lehenago ordain ditzake bidegabe egindako kenkariak (berandutza interesak barne), hurrengo urteko aitorpenaren zain egon gabe.

12.6.3 Kenkaria jarduera ekonomiko baten hasieran inbertitzeko kreditu entitateetan egiten diren gordailuengatik (Enpresako aurrezki-kontua)

Zenbatekoa da kenkaria?

Kreditu entitateen kontuetan sartutako kopuruengatik zergadunak %10eko kenkaria egin dezake, 2.000,00 euroko mugarekin urtean. Horretarako, baldintza hau bete beharko da: kenkarirako eskubidea sortu duten kopuruak jarduera ekonomiko bat hasteko beharrezkoak diren gastu eta inbertsioetara bakarrik zuzentzea kontua ireki eta urtebeteko epea igaro ondoren eta hurrengo bi urteen barruan.

Baldintzak

- Honako gastu eta inbertsioak jotzen dira jarduera ekonomiko bat hasteko beharrezkotzat:
  - Jarduera ekonomiko bat bere kabuz, ohikotasunez eta zuzenean burutzeko zergadunak egindako gastu eta inbertsioak¹⁰⁵.

¹⁰⁵ Ikus gidaliburu honetako 5. kapitulua.

Besteak beste, honako hauek hartuko dira jarduera berri bat hasteko gastu eta inbertsioetat:

- a) Jarduerari bakarrik atxikitako ibilgetu material eta inmateriala erostea.
  - b) Eraketa gastuak eta lehen aldiz finkatzekoak.
- Sozietateen gaineko Zergari lotutako entitate berrien partaidetzak harpidetzea.
- Kenkari hau egin ahal izateko, baldintza hauek bete behar dira:
    - Zergaduna lehenago aritu ez izana, ez zuzenean ez zeharka, berrituz jotzen denaren pareko jarduera ekonomiko batean.
    - Diru ordainketak entitateen partaidetzak harpidetuz egiten direnean, zirkunstantzia hauek betetzea:
      - a) Entitateak jarduera ekonomiko bat egitea benetan.
      - b) Zergadunak gutxienez %20ko partaidetza edukitzea zuzenean entitatearen kapital sozialean.
      - c) Zergadunak zuzendaritza lanak egitea entitatean edo bertan lanaldi osoko lan kontratu batekin aritzea, eta horregatik jasotzen dituen ordainsariak Errenta Zergaren oinarri ezargarriaren %50etik gorakoak izatea.
      - d) Entitatea ondare sozietate bat ez izatea, eta ondare sozietateetat hartzeko zirkunstantziak entitatea eratu ondorengo bi urteetan ez gertatzea.
      - e) Partaidetzak ezin dira inter vivos moduan eskualdatu horiek erosi edo harpidetu ondorengo bi urteen barruan.
      - f) Entitate berriak besteak beste hurrengo gastu eta inbertsioetara zuzendu behar ditu, urtebeteko epean gehienez balio osoz eratu denetik aurrera, kenkarira bildutako bazkideek jarritako fondoak:
        - Jarduerari bakarrik atxikitako ibilgetu material eta inmateriala erostera.
        - Eraketa gastuak eta lehen aldiz finkatzekoak ordaintzera.
    - Jarduera ekonomikoari dagozkion ondasun salmentak eta zerbitzu prestazioak 3 urteko epean ohiko-tasunez egiten hastea, kontua ireki den egunetik aurrera.
  - Zergadun bakoitzak kontu bakarra eduki ahal izango du jarduera ekonomikoa hasteko behar diren gastu eta inbertsioetan erabili beharreko kopuruak gordailatzeko.
  - Kenkari hau behin bakarrik aplikatuko du zergadun bakoitzak. Kenkaria egin eta jarduera ekonomikoa hasteko gastu eta inbertsioak gauzatu ondoren, ezin izango da berriro egin kenkaria.
  - Mota horretako kontuak bereizita identifikatuko dira Zergaren aitortzearen bidez. Gutxienez datu hauek jarri behar dira:
    - Zein entitatean ireki den kontua.
    - Sukurtsala.
    - Kontu zenbakia.
    - Kontuaren irekitze data.
    - Kontuaren saldoak ekitaldian izan duen gehikuntza, aurreko ekitaldiaren aldean.

Kenkarirako eskubidea galtzea

Kenkarirako eskubidea ondoko kasuetan galduko da:

- a) Zergadunak kenkarirako eskubidea sortu duten eta enpresako aurrezki kontuan gordailatu diren kopuruak aurreko apartatuan aipatutakoak ez diren helburuetarako erabiltzen dituzenean eta kopuru haiek kreditu entitate bereko edo beste entitate bateko beste kontu batean osorik birjarri edo aldatzen ez direnean. Zati bat erabiliz gero, zergadunak erabilitako kopuruak lehendabizi gordailatutakoak direla ulertuko da.
- b) Kantitate horrek urtebete baino gutxiago irautea kontuan.
- c) Kontua ireki denetik hiru urte igaro direnean, kenkarirako eskubidea sortu duten kopuruak jarduera ekonomikoa hasteko behar diren gastu eta inbertsioetarako erabili gabe.
- d) Zergadunak hasitako jarduera ekonomikoak kenkari honetarako eskubidea sortzen duten baldintzak betetzen ez dituzenean.
- e) Partaidetzek zergadunaren ondarean irauteko epea edo entitate sortu berriari jarritako baldintzak betetzen ez direnean.

LABURPENA: jarduera ekonomikoak sustatzeko kenkariak	
Aktibo ez-korrente berrietan egindako inbertsioak	%10
Kultur Ondarea babestu eta zabaltzeko inbertsioak	%15
Zine edo ikus-entzunezko espainiar produkzioak, produktorearentzat	%20
Ikus-entzunezko espainiar produkzioak, koproduktore finantzarioarentzat	%5
Liburugintza	%5
Ikerketa eta garapena	%30 < Aurreko bi urteetan egindako gastuen batez bestekoaren soberakinaren %50. Ikertzaile kualifikatuentzat izandako langileria gastuen %20 Ikerketa eta garapen jarduerari lotutako ibilgetu material eta ukiezinako elementuetan inbertitutakoaren %10.
Berrikuntza teknologikoa	%20 Ikertzaile kualifikatuei dagozkien langileria gastuen %20 Aurreko bi urteetan izandako gastuen batez bestekotik gorako soberakinaren %20 Berrikuntza teknologikoko jarduerari lotutako ibilgetu material eta ukiezinako elementuetan inbertitutakoaren %10.
Berrikuntza ez-teknologikoa	%15 Ikertzaile kualifikatuei dagozkien langileria gastuen %20 Berrikuntza ez-teknologikoko jarduerari lotutako ibilgetu material eta ukiezinako elementuetan inbertitutakoaren %10.

Garapen iraunkorra, ingurumenaren zaintza eta hobekuntza eta energia iturrien aprobetxamendu eraginkorragoa lortzera bideratutako proiektuekin loturiko inbertsio eta gastuak	Teknologia Garbien Euskal Zerrenda: %30 Lurzoru kutsatuak, etab... garbitzeko inbertsioak: %15
Lanbide heziketako gastuak	%10 Aurreko bi urteetan egindako gastuen batez bestekoarekiko dagoen soberakinaren %15.
Enpresen gizarte aurreikuspeneko tresna gisa diharduten gizarte aurreikuspeneko sistemei egindako kontribuzioak	%10
Enplegua sortzea	4.900,00 € 9.200,00 €
Berdintasun planak egin eta ezartzea	%15
Langileek enpresan parte hartzea	%10
Enpresako aurrezki-kontua	%10

12.7 Kenkariak dohaintzengatik

12.7.1 Mezenasgo jarduerengatik

Irabazi asmorik gabeko entitateen zerga erregimenari eta mezenasgoaren aldeko zerga pizgarri buruzko foru arauan¹⁰⁶ zerga honetarako aurreikusitako kenkariak aplikatu ahal izango dituzte zergadunek.

Laburki, honako kenkariak aipa daitezke:

- Mezenasgoari eta lehentasuneko jardueri egindako dohaintzengatik: %30.
- Zuzeneko zenbatespenean dauden zergadunek lehentasuneko jardueretarako egindakoengatik: %18.

Kenkariaren oinarria

Kenkari honen oinarria ezin da izan zergaren oinarri likidagarriaren %30 baino handiagoa.

Dagokion eredu informatiboan aipatzen diren zergadunek baka-rrik aplikatu dezakete kenkari hau.

Dena den, dohaintza egiten duen entitateak ez badu aurkezten aurreko paragrafoan aipatutako eredu informatiboa, zergadunak artikulua honetan araututako kenkaria egin dezake dohaintzaren ziurtagiria eta ordainketa egiaztatzen duen frogagiri bankariao aurkezten dituen.

12.8 Bestelako kenkariak

12.8.1 Kenkaria nazioarteko zergapetze bikoitzagatik

Zenbaitetan bi aldiz tributatzeko kontzeptu berdinegatik, hau da, zergapetze bikoitza gertatzen da (bi aldiz aplikatzen da zerga). Egoera hori zuzentzeko, apartatu honetan aipatzen den kenkaria egiten da.

Zergadunaren errentan atzerrian lortu eta zergapetu diren etekin edo ondare irabaziak daudenean, zenbateko jakin batek izan dezake kenkaria. Ondoko hauetako txikiena hartuko da kenkaria egiteko.

- Etekin edo ondare irabazi horien gainean antzeko zerga batengatik edo Ez-egoiliarren Errentaren gaineko Zergaren pareko karga batengatik atzerrian ordaindutako zenbateko efektiboa.
- Atzerrian lortutako errentari batez besteko karga tasa, orokorra edo aurrezpenarena, aplikatzearen emaitza. Karga tasa hori izan daiteke:
  - **Orokorra**, atzerrian lortu eta zergapetu den errenta oinarri likidagarri orokorrean sartu bada.
  - **Aurrezpenarena**, etekin horiek aurrezpenaren oinarri likidagarrian sartu badira.

Atzerriko errentak establezimendu iraunkor bidez lortzen direnean, nazioarteko zergapetze bikoitzagatik araututa dagoen kenkari hau izango da aplikagarria. Sozietateen gaineko Zergaren araudian zergapetze bikoitza deuseztatzeko jasotzen den prozedura ez da inoiz ere aplikatuko.

Adibidea

Zure oinarri likidagarri orokorra 18.030,36 eurokoa da. Horietatik 3.005,06 euro atzerrian lortu dituzu, eta horiek han zergapetu dira Errenta Zergaren antzeko zerga bat dela eta. 721,21 euro ordaindu behar izan dituzu horren ondorioz.

Bestalde, zure aurrezpenaren oinarri likidagarria 3.005,06 eurokoa da. Horietatik 1.202,02 euro atzerrian lortu dituzu, eta horiek han zergapetu dira Errenta Zergaren antzeko zerga bat dela eta. 300,51 euro ordaindu behar izan dituzu horren ondorioz.

Oinarri likidagarri orokorra		18.030,36 €
Kuota orokor osoa	15.160,00 €	3.486,80 €
	(18.030,36 € - 15.160,00 €) ren %28 Guztira	803,70 € 4.290,50 €
Batez besteko tasa orokorra	(4.290,50/18.030,36) x 100	23,79
Atzerrian etekinei aplikatutako batez besteko tasa orokorra	(3.005,06 €) ren %23,79	714,90 €
Aurrezpenaren oinarri likidagarria		3.005,06 €
Aurrezpenaren kuota osoa	(3.005,06 €) ren %20	601,01 €
Atzerriko etekinei aplikatutako tasa, aurrezpenarena	(1.202,02 €) ren %20	240,40 €
Atzerrian ordaindutako zerga	721,21 € + 300,51 €	1.021,72 €
Gipuzkoako zerga	714,90 € + 240,40 €	955,30 €

Nazioarteko zergapetze bikoitzagatik egin daitezkeen kenkaria azken bi horietako txikiena izango da. Kasu honetan, 955,30 euro.

¹⁰⁶ Ikus apirilaren 7ko 3/2004 Foru Araua, irabazi asmorik gabeko entitateen zerga erregimenari eta mezenasgoaren aldeko zerga pizgarri buruzkoa.

12.8.2 Kenkaria langileen sindikatuei ordaindutako kuotengatik eta alderdi politikoen aldeko kuota eta ekarpenengatik

Zergadunek %30eko kenkaria egin dezakete langileen sindikatuei ordaindutako kuotengatik.

Era berean, alderdi politikotako afiliazio kuotengatik eta haien aldeko ekarpenengatik zergadunek %30eko kenkaria egin dezakete.

Lanaren etekinen barruan gastu bezala kentzen diren kopuruak ez dira sartuko kenkari honen oinarrian¹⁰⁷.

Gipuzkoako Foru Aldundiko Ogasun eta Finantza Departamentuari eredu informatiboa aurkeztean langileen sindikatuek eta alderdi politikoez adierazten dituzten zergadunek baino ezingo dute aplikatu apartatu honetan aipatzen diren kenkariak¹⁰⁸.

12.8.3 Kenkariak nazioarteko gardentasun fiskaleko erregimenean

Dibidenduak edo mozkin partaidetzak banatzeagatik atzerrian ordaindutako zerga edo karga kendu ahal izango da kuotatik, oinarri ezagarrarian sartutako errenta positiboari dagokion zatian beti ere. Atzerriko zerga zergapetze bikoitza saihesteko hitzarmen bat aplikatuz edo dagokion herrialde edo lurraldearen barne legeriari jarraituz ordain daiteke.

Kenkari hau egingo da nahiz eta errenta positiboa oinarrian sartu den ekitaldia eta zergei dagozkien ekitaldiak berdinak ez izan.

Paradisu fiskaltzat kalifikatutako herrialde edo lurraldeetan ordaintzen diren zergek ez dute inoiz kenkaririk izango.

Kenkari horrek muga bat du eta zera da, ezin dela oinarri ezagarrarian egotzitako errenta positiboagatik Espainian ordaindu beharko litzatekeen kuota osoa baino handiagoa izan.

12.8.4 Kenkaria banakako bizitza edo elbarritasun aseguru kontratuei aplikatzen zaien konpentsazio fiskalagatik

2007. urteko urtarrilaren 1etik aurrera hasitako zergaldietan zergadunek aurrezpenaren oinarri ezagarrarian sartu badituzte kapital geroratu moduan jasotako diru kopuruengatik lortutako etekinak, hain zuzen ere Gipuzkoako Lurralde Historikoko Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 29ko 10/2006 Foru Arauaren 39.1.a) artikuluan aipatuak, eta etekin horiek 2007ko urtarrilaren 1a baino lehen kontratatu diren bizitza edo elbarritasun aseguruetatik badatoz eta abenduaren 24ko 8/1998 Foru Arauak 38.2.b) artikuluan eta bederatzigarren xedapen iragankorrean aipatzen dituen integrazio portzentajeak aplikatu bazaizkie (%60 eta %25 kasu batean, eta %25 bestean), zergadun horiek eskubidea izango dute apartatu honetan arautzen den kenkaria¹⁰⁹ kuota osoan aplikatzeko.

Kenkariaren zenbatekoa ondoko eragiketaren diferentzia positiboa izango da: aurreko apartatuan aurreikusitako etekin garbiak elkarren artean integratu eta konpentsatu ondoren ateratzen den saldo positiboari %18ko tasa aplikatuta lortzen den kopurua ken etekin horiek aurreko apartatuko portzentajeak aplikatuta oinarri likidagarri orokorrean sartu izan balira aterako zen kuota osoaren zenbateko teorikoa.

Ondoko hau izango da kuota osoaren zenbateko teorikoa, aurreko apartatuan aipatua:

- a) Aurreko bat apartatuan aipatutako etekinak elkarren artean integratu eta konpentsatzen badira Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 24ko 8/1998 Foru Arauaren 38.2.b) artikuluan eta bederatzigarren xedapen iragankorrean aurreikusitako integrazio portzentajeak aplikatuta (2006ko zergaldiari aplikagarri zitzaion testuaren arabera), eta horrek saldo negatiboa edo zero saldoa ematen badu, kuota osoaren zenbateko teorikoa zero izango da.
- b) Aurreko bat apartatuan adierazitako etekinak elkarren artean integratu eta konpentsatzen badira Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 24ko 8/1998 Foru Arauaren 38.2.b) artikuluan eta bederatzigarren xedapen iragankorrean aurreikusitako integrazio portzentajeak aplikatuta (2006ko zergaldiari aplikagarri zitzaion testuaren arabera), eta horrek saldo positiboa ematen badu, kuota osoaren zenbateko teorikoa ondoko eragiketaren diferentzia positiboa izango da: oinarri likidagarri orokorraren eta lehen adierazitako saldo positiboaren baturari 10/2006 Foru Arauaren 77.1 artikuluan xedatutakoa aplikatu ondoren ateratzen den kuota ken oinarri likidagarri orokorrari artikuluko horretan esandakoa aplikatuta ateratzen dena.

Aurreko hirugarren apartatuan aipatutako saldoa kalkulatzeko, 2006ko abenduaren 31ra arte ordaindutako primei dagokien etekin garbiaren zatiari bakarrik aplikatuko zaizkie 8/1998 Foru Arauaren 38.2.b) artikuluan eta bederatzigarren xedapen iragankorrean jasota dauden integrazio portzentajeak. Hala ere, data horren ondoren ordaindutako primei ere aplikatuko zaizkie aseguru kontratuaren jatorrizko polizan aurreikusitako prima arruntak direnean.

Kapital geroratuko aseguru polizaren prima bakoitzari lortutako etekin osoan zenbateko etekina dagokion kalkulatzeko, etekin osoa ondoko zatiketarik ateratzen den ponderazio koefizientearekin biderkatuko da:

- Zatikizunean, prima ordaindu zenetik diru kopurua kobratu arte igarotako urte kopurua primarekin biderkatuz ateratzen den emaitza jarriko da.
- Zatitzailean, prima ordaindu zenetik diru kopurua kobratu arte igarotako urte kopurua prima bakoitzarekin biderkatuz ateratzen diren biderkaduren batura jarriko da.

Aseguru entitateak zergadunari jakinarazi behar dio zenbateko etekin garbiak izan dituen, prima bakoitzeko, bizitza edo elbarritasun aseguruetatik eratorrita kapital geroratu moduan jasotako diru kopuruengatik. Etekin horiek aurreko apartatuan xedatutakoari jarraikiz kalkulatu dira, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 24ko 8/1998 Foru Arauak 38.2.b) artikuluan eta bederatzigarren xedapen iragankorrean aurreikusitako dituen integrazio portzentajeak aplikatuta.

¹⁰⁷ Ikus 2. kapituluaren barruan, "Lanaren etekinak" izenekoan, 2.5 apartatua, lanaren etekinen gastu kengarri buruzkoa.

¹⁰⁸ Ikus 117. artikulua, abenduaren 29ko 10/2006 Foru Arauaren, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzkoa.

¹⁰⁹ Kenkari hau kalkulatzeko modua abenduaren 18ko 137/2007 Foru Dekretuak, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren Erregelamendua onartzen duenak, arautzen du zortzigarren xedapen iragankorrean.

Adibidea

Zergadun batek banakako bizitza aseguru bat kontratatu zuen 1995ean. 2012ko azaroaren lehen kapital diferitu bat jaso du aseguru kontratu horren ondorioz. 10.000,00 eurokoa izan da etekina, 2006ko abenduaren 31 baino lehen ordaindutako primengatik, eta kontratuaren jatorrizko polizan aurreikusita egonik data horren ondoren ordaindu diren primengatik.

Errenta Zergari buruzko abenduaren 24ko 8/1998 Foru Arauak aipatzen dituen integrazio portzentajeak aplikatu ondoren, 10.000,00 euro horiek 3.220,00 euro bihurtzen dira.

Gainera, zergadunak 37.000,00 euroko oinarri likidagarri orokorra izan du 2012ko ekitaldian.

Oinarri likidagarri orokorra (37.000,00 euro) eta banakako aseguru kontratutik eratorritako etekinak (3.220,00 euro, 8/1998 Foru Arauaren integrazio portzentajeak aplikatuta) batuz gero, 11.196,60 euroko kuota orokor osoa ateratzen da.

Eta, 37.000,00 euroko oinarri likidagarri orokorra bakarrik kontuan hartuta, kuota orokor osoa 10.069,60 eurokoa da.

Banakako aseguru kontratuaren etekinari dagokion kuotaren zenbateko teorikoa 1.127,00 eurokoa da.

Hortaz, **kenkaria 673,00 eurokoa da**, hau da, ondoko eragiketaren diferentzia positiboa: banakako bizitza aseguru kontratutik eratorritako etekinei %18ko karga tasa aplikatuta ateratzen den zenbatekoa (1.800,00 euro, hau da, %18 x 10.000,00 euro) ken etekin horiek lehen adierazitako portzentajeak aplikatuta oinarri likidagarri orokorrean integratu izan balira aterako zen kuota osoaren zenbateko teorikoa.

01	Banakako bizitza aseguru kontratuaren etekina	10.000,00 €
02	Aurrezpenaren kuota osoa, banakako bizitza aseguru kontratuarena (01) x %18	1.800,00 €
03	Oinarri likidagarri orokorra	37.000,00 €
04	Banakako bizitza aseguru kontratuaren etekin osoak, 8/1998 F. Arauaren integrazio portzentajeak aplikatuta	3.220,00 €
05	(03) + (04) batuketatik ateratzen den kuota orokor osoa	11.196,60 €
06	Oinarri likidagarri orokorrak (03) ematen duen kuota orokor osoa	10.069,60 €
07	Banakako bizitza aseguru kontratuaren etekinari dagokion kuotaren zenbateko teorikoa (05)-(06)	1.127,00 €
08	Kenkaria banakako bizitza aseguruaren konpentsazio fiskalagatik (02)-(07)	673,00 €

12.9 Frogagiriak

Kenkari hauek aplikatu ahal izateko, dagozkien frogagiriak aurkeztu behar dira. Agiri horiek enpresari eta profesionalek fakturak egin eta emateko duten obligazioari buruzko arauetan ezarritako baldintzak bete behar dituzte.

LABURPENA: kuotako kenkariak																																											
Kenkari mota	Kenkaria																																										
Kenkari orokorra	1.354,00 €																																										
Ondorengo ahaideengatik	Lehenengoa – 570,00 € Bigarrena – 705,00 € Hirugarrena – 1.192,00 € Laugarrena – 1.408,00 € Bosgarrena eta hurrengoak – 1.841,00 €																																										
6 urtetik beherako ondorengo ahaideengatik	326,00 €																																										
Urteko mantenua ordaintzeagatik	%15 Muga: 1. seme-alaba – 171,00 € 2. seme-alaba – 211,50 € 3. seme-alaba – 357,60 € Laugarrena – 422,40 € Bosgarrena eta hurrengoak – 552,30 €																																										
Aurreko ahaideengatik	272,00 €																																										
Zergaduna, aurreko edo ondorengo ahaidea, ezkontidea, maiatzaren 7ko 2/2003 Legearen arabera eraturako izatezko bikote-laguna, edo laugarren mailarainoko zeharkako ahaideak, hura barne, desgaituak izateagatik, eta 65 urteko edo hortik gorako pertsona desgaitua, beste batzuen laguntza behar duena, aurreko ahaide edo asimilatuen zerrendan sartuta egon gabe, zergadunarekin bizitzeagatik.	- Minusbaliotasuna %33koa edo handiagoa eta %65etik beherakoa bada: 867,00 euro. - Minusbaliotasuna %65ekoa edo handiagoa bada: 1.224,00 euro. - Minusbaliotasuna %75ekoa edo handiagoa bada, hirugarren pertsonen laguntzagatik 15 eta 39 puntu bitartean lortuz: 1.428,00 euro. - Minusbaliotasuna %75ekoa edo handiagoa bada, hirugarren pertsonen laguntzagatik 40 puntu edo gehiago lortuz: 2.040,00 euro.																																										
Zergaduna, aurreko edo ondorengo ahaideak, ezkontidea, maiatzaren 7ko 2/2003 Legearen arabera eraturako izatezko bikote-laguna, edo laugarren mailarainoko zeharkako ahaideak, hauek barne, mendeko pertsonak izateagatik. Baita ere, mendeko pertsonak 65 urte edo gehiago dituztenean eta zergadunarekin bizi izanik aurreko ahaide edo asimilatuen zerrenda sartuta ez dagoenean.	- Mendekotasun txikia: 1.224,00 euro. - Mendekotasun ertaina: 1.428,00 euro. - Mendekotasun handia: 2.040,00 euro.																																										
Adinagatik	Banakako tributazioa aukeratu bada, hau da kenkaria: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Adina</th> <th>OE</th> <th>20.000- <20.000</th> <th>OE</th> <th>30.000 OE</th> <th>OE</th> <th>>30.000</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>> 65</td> <td>326 €</td> <td>326 - 0,0326</td> <td>x (OE-20.000)</td> <td>0 €</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>> 75</td> <td>596 €</td> <td>596 - 0,0596</td> <td>x (OE-20.000)</td> <td>0 €</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> Baterako tributazioa aukeratu bada, hau da kenkaria: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Adina</th> <th>OE</th> <th>29.000- <29.000</th> <th>OE</th> <th>39.000 OE</th> <th>OE</th> <th>>39.000</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>> 65</td> <td>326 €</td> <td>326 - 0,0326</td> <td>x (OE-29.000)</td> <td>0 €</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>> 75</td> <td>596 €</td> <td>596 - 0,0596</td> <td>x (OE-29.000)</td> <td>0 €</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Adina	OE	20.000- <20.000	OE	30.000 OE	OE	>30.000	> 65	326 €	326 - 0,0326	x (OE-20.000)	0 €			> 75	596 €	596 - 0,0596	x (OE-20.000)	0 €			Adina	OE	29.000- <29.000	OE	39.000 OE	OE	>39.000	> 65	326 €	326 - 0,0326	x (OE-29.000)	0 €			> 75	596 €	596 - 0,0596	x (OE-29.000)	0 €		
Adina	OE	20.000- <20.000	OE	30.000 OE	OE	>30.000																																					
> 65	326 €	326 - 0,0326	x (OE-20.000)	0 €																																							
> 75	596 €	596 - 0,0596	x (OE-20.000)	0 €																																							
Adina	OE	29.000- <29.000	OE	39.000 OE	OE	>39.000																																					
> 65	326 €	326 - 0,0326	x (OE-29.000)	0 €																																							
> 75	596 €	596 - 0,0596	x (OE-29.000)	0 €																																							

Kuota likidoa eta kenkariak

Pertsona desgaituaren ondare babestuari egindako ekarpenengatik	%30eko kenkaria (urtean 3.000,00 euro gehienez) pertsona desgaituen ondarea babesteari buruzko 41/2003 Legean araututako ondare babestuari egindako ekarpenengatik.	
Etxebizitza errentan hartzeagatik	- Orohar: %20. Muga: 1.600,00 € - %25, 2.000,00 €-ko mugarekin, honako hauek direnean: . 35 urtetik beherakoak. . Familia ugarien titularrak.	
Etxebizitza erosi edo birgaitzeagatik	2012/01/01 baino lehen erositakoa Kreditu fiskala: 36.000,00 euro Inbertsioaren + finantzazioaren %18 (gehienez 2.160 euro) Inbertsioaren + finantzazioaren %23 baldin > 35 urte baditu edo familia ugaria bada (gehienez 2.760 euro)	2012/01/01etik aurrera erositakoa Kreditu fiskala: 30.000,00 euro Inbertsioaren + finantzazioaren %15 (gehienez 1.500 euro) Inbertsioaren + finantzazioaren %20 baldin > 35 urte baditu edo familia ugaria bada (gehienez 2.000 euro)
Etxebizitza kontua	%15 (berdin da kontua noiz ireki den)	
Jarduera ekonomikoak sustatzeko kenkariak	Sozietateen gaineko Zergaren arabera zuzeneko zenbatespenaren metodoa erabiliz gero.	
Langileek enpresan parte hartzeagatik	%10. Muga: 1.800,00 €	
Enpresako aurrezki-kontuagatik	%10 Muga: 2.000,00 €	
Mezenasgo jarduerengatik Kenkari honen oinarria ezin da izan zergaren oinarri likidagarriaren %30 baino handiagoa.	%30 eta %18	
Langileen sindikatuei ordaindutako kuotengatik eta alderdi politikoen aldeko kuota eta ekarpenengatik	- langileen sindikatuei ordaindutako kuoten %30. - alderdi politikoetako afiliazio kuoten eta haien aldeko ekarpenen %30.	
Nazioarteko zergapetze bikoitzagatik	Hauetan txikiena	a) atzerriko zerga b) batez besteko tasa orokorraren arabera edo aurrezpenaren arabera lortutako errenta
Nazioarteko gardentasun fiskala	Atzerriko zerga	
Banakako bizitza edo elbarritasun aseguru kontratuei aplikatzen zaizen konpentsazio fiskalagatik	Zergadunek kapital difeitu bat jasotzen badute 2007ko urtarrilaren 1a baino lehen kontratatu den banakako bizitza edo elbarritasun aseguru batengatik, dagokien kenkaria izango dute konpentsazio fiskalaren kontzeptupean	